

บทที่ 1

ความหมายและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาหรือในหน่วยงานใดก็ตาม ย่อมต้องมีหลักสูตร เป็นแนวทางสำหรับดำเนินการ การจัดการเรียนรู้จึงจะดำเนินไปตามทิศทางที่มีเป้าหมาย ชัดเจน และผู้ผ่านการเรียนรู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ครบถ้วน

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดหรือประสบการณ์ทั้งหมดที่ สถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลใดก็ตาม จัดให้แก่ผู้เรียน

จากความหมายนี้ หลักสูตรจะครอบคลุม 3 ส่วน ต่อไปนี้

1. เอกสารที่เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หลักการหรือ เป้าหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้ เวลา เรียน แนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแนวดำเนินการใช้หลักสูตร
2. ประสบการณ์เรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนด ในเอกสาร ประกอบด้วยกิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมนอกชั้นเรียนในสถานศึกษา เช่น กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย กีฬาสี เป็นต้น กิจกรรมนอกสถานศึกษา เช่น ทัศนศึกษา กิจกรรมค่ายพักแรม กิจกรรมพัฒนาชุมชน เป็นต้น
3. ผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับระหว่างการเรียนรู้ และเมื่อจบหลักสูตร ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้

องค์ประกอบของหลักสูตร (curriculum components)

หลักสูตรทุกหลักสูตรต้องมีองค์ประกอบหลักอย่างครบถ้วน แม้ว่าบางหลักสูตร อาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเติมจากองค์ประกอบหลักดังต่อไปนี้ได้ก็ตาม

1. หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักการของหลักสูตรแสดงถึงเป้าหมายปลายทางของหลักสูตรและลักษณะเฉพาะของหลักสูตร ส่วนจุดมุ่งหมายหรือจุดหมายของหลักสูตรระบุคุณลักษณะหรือลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้จบหลักสูตร

2. โครงสร้างของหลักสูตร

ส่วนที่เป็นโครงสร้างของหลักสูตรแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรนั้นมีรูปแบบการจัดหลักสูตรอย่างไร เช่น แบ่งกลุ่มวิชาอย่างไร มีกี่กลุ่มวิชา หรือแบ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ แบ่งเป็นหน่วย มีกี่กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีกี่หน่วย เป็นต้น

3. เวลาเรียน

องค์ประกอบส่วนนี้แสดงจำนวนเวลาที่กำหนดให้ผู้เรียนเรียนในแต่ละกลุ่มวิชา หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาเรียนแต่ละภาคเรียน และจำนวนเวลาเรียนตลอดหลักสูตร

4. เนื้อหา สาระการเรียนรู้ ประสบการณ์การเรียนรู้

องค์ประกอบส่วนนี้ของหลักสูตรรวมถึงเนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้ สาระที่เกี่ยวกับเจตคติ ค่านิยม ความคิดเห็น ความรู้สึกที่ดี ที่ถูกต้อง และสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตใจและประสบการณ์ที่สร้างเสริมทักษะ พฤติกรรม และการปฏิบัติอย่างชำนาญ คล่องแคล่ว

5. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนนี้ของหลักสูตรจะเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และกิจกรรมของสถานศึกษาที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาสาระและได้รับประสบการณ์ครบถ้วนตามจุดหมายของหลักสูตร

6. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ส่วนนี้จะระบุวิธีการและเกณฑ์ที่จะใช้ในการตรวจสอบว่าผู้เรียนหรือผู้ที่จบหลักสูตรมีคุณลักษณะครบตามจุดหมายของหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) มี 2 ความหมาย คือ

1. การสร้างหลักสูตรใหม่ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ยังไม่เคยมีมาก่อน

2. การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมมาใช้หลักสูตรใหม่ที่สร้างขึ้นทดแทน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหลักสูตรในความหมายที่ 1 หรือในความหมายที่ 2 ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาและประสบการณ์เรียนรู้
4. การกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและการปรับแก้ก่อนนำไปใช้
6. การนำหลักสูตรไปใช้
7. การประเมินผลหลักสูตร
8. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ในขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน จะกระทำก่อนที่จะจัดหลักสูตร ข้อมูลที่ต้องวิเคราะห์และรวบรวม ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปรัชญา การศึกษา จิตวิทยา ลักษณะและสภาพปัจจุบันของสังคม ปัญหาของสังคมและวัฒนธรรม ธรรมชาติของความรู้ ลักษณะและพัฒนาการของผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา เป็นการวิเคราะห์และศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ประยุกต์มาจากหลักปรัชญากลุ่มต่าง ๆ ซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องตัดสินใจว่าในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้จะยึดแนวความคิดจากหลักปรัชญากลุ่มใดมาประยุกต์ใช้

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับจิตวิทยา และทฤษฎีการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรเข้าใจเป็นอย่างดีว่ามนุษย์เรียนรู้ได้อย่างไร จะเรียนรู้ได้ดีในสถานการณ์หรือเงื่อนไขใด และสถานการณ์หรือเงื่อนไขใดเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

สำหรับข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ระบบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ครอบครัว ทั้งในแง่ของลักษณะและสภาพปัจจุบัน ปัญหาและการเปลี่ยนแปลง

จะต้องเป็นปัจจุบันและคาดคะเนไปในอนาคตในช่วงเวลาหนึ่งประมาณ 5-10 ปีด้วย เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคมและสามารถใช้ได้ในอนาคตระยะหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จะบรรจุในหลักสูตรจะต้องทันสมัย ถูกต้อง และสอดคล้องกับลักษณะและพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละวัย

ในขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักการของหลักสูตร แสดงให้เห็นถึงเป้าหมายปลายทางของหลักสูตรและจุดเน้นหรือลักษณะเฉพาะของหลักสูตรนั้น ส่วนจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแสดงความคาดหวังว่าผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้จะมีคุณลักษณะอย่างไร

ในขั้นตอนที่ 3 การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ ทำโดยคำนึงถึงว่าเนื้อหาสาระและประสบการณ์เรียนรู้ที่เลือกมาจัดไว้ในหลักสูตรต้องช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะครบตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ในขั้นตอนที่ 4 การกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการกำหนดวิธีการที่จะตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละวิชาตลอดหลักสูตร และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้วหรือยัง

ในขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เป็นการศึกษาความถูกต้องเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรที่จัดทำเสร็จแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งอาจจะใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น หรือทดลองใช้หลักสูตรแบบนำร่องและมีคณะกรรมการติดตามผลและประเมินผลหลักสูตรเป็นระยะอย่างเป็นระบบ

ในขั้นตอนที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ คือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติหรือนำไปจัดการเรียนรู้ในสภาพจริงในสถานศึกษา ในองค์กร หรือในหน่วยงาน

ในขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลหลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรที่นำไปใช้แล้วนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ครบถ้วนหรือมากน้อยเพียงใด

ในขั้นตอนที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เป็นการนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาหลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้

จากขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้จึงมีความสัมพันธ์กันดังแผนภูมิต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้
4. การกำหนดแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและการปรับแก้ก่อนนำไปใช้
6. การนำหลักสูตรไปใช้
7. การประเมินผลหลักสูตร
8. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

1. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์การเรียนรู้
2. การเลือกและจัดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. การวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทบาทของครูในการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตร เป็นการยากที่ใครคนใดคนหนึ่งจะทำคนเดียวตามลำพัง ต้องร่วมกันทำเป็นกลุ่ม ซึ่งจะทำให้มีมุมมองที่กว้างขวางขึ้น เพราะทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกันอภิปรายและถกเถียงกัน และถ้าเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาได้ร่วมแสดงทัศนะด้วย นอกเหนือจากกลุ่มนักการศึกษา และกลุ่มครูแล้ว จะทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น

หลักสูตรที่จัดทำขึ้นต้องพิจารณาตัวแปรหลายอย่าง ทั้งด้านสภาพสังคม วัยของผู้เรียน ระดับความอ่อนด้อยของผู้เรียน พัฒนาการทางปัญญาและจิตใจของผู้เรียน เพื่อจะ

ได้จัดหลักสูตรได้เหมาะสมกับผู้เรียน ดังนั้น คำจำกัดความของ “หลักสูตรที่ดี” จะแตกต่างกันไปในแต่ละสถานที่ ครูและกลุ่มบุคคลที่ร่วมพัฒนาหลักสูตรจึงต้องรวบรวมข้อมูลทั้งด้านสังคม ปรัชญา และผู้เรียน ในสภาพแวดล้อมของตนเอง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรก็จะแตกต่างกันไปในแต่ละสภาพแวดล้อมด้วย

เนื้อหาจากหลักสูตรไม่สามารถไหลไปสู่สมองและความคิดของผู้เรียนโดยตรง หรือครูไม่สามารถจะจับข้อมูลใหม่ใส่เข้าไปในสมองของผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ แต่ครูจะมีบทบาทในการตีความ (interpret) ปรับและแปลง (modify) เพิ่ม (augment) และเลือกบทเรียนที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน รวมถึงตรวจสอบความถูกต้องของบทเรียนใหม่และแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อนำมาจัดโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์

ผู้เรียนกับหลักสูตร

เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนที่เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้รับผลจากการจัดการเรียนรู้นั้น เมื่อครูพบข้อมูลใหม่หรือสถานการณ์ใหม่ก็จะบรรจุเพิ่มเติมเข้าไปในหลักสูตร ผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียนมีประสบการณ์ชีวิตและพื้นฐานความรู้แตกต่างกันอย่างมาก และสะท้อนความคิดที่แตกต่างกันตามภูมิหลังครอบครัว ศาสนา เชื้อชาติ และลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นผู้เรียนแต่ละคนจึงใช้วิธีการตีความข้อเท็จจริงในหลักสูตรที่แตกต่างกัน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูจึงเป็นแบบเดี่ยวไม่ได้ ต้องหลากหลาย ทำให้งานของครูเป็นงานที่ยากและท้าทาย แม้ว่าจะมีหลักสูตรที่ออกแบบอย่างดีที่สุดแล้วก็ตาม

หลักสูตรที่ดีจะเป็นตัวกระตุ้นและนำไปให้มีการจัดการเรียนรู้ที่ดี และช่วยให้ผู้เรียนสามารถตีความสิ่งที่เรียนรู้เป็นประสบการณ์ของตนเองได้

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

เซเลอร์ และคณะ (Saylor and others 1981: 48 อ้างใน นิรมล ศตวุฒิ 2548: 90) ได้กำหนดเกณฑ์ที่แสดงความเป็นหลักสูตรที่ดีไว้โดยสรุปดังนี้

1. กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการวางแผนหลักสูตรประกอบด้วยผู้ที่ควรจะมีส่วนเกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน สังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติของความรู้ และกระบวนการเรียนรู้เพียงพอ
3. หลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของแผนการศึกษาของชุมชน สนองความต้องการทางการศึกษาของประชากรและชุมชน
4. ความต้องการจากภายนอกและความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องถูกผสมผสานและปรับเข้ามาในกระบวนการของหลักสูตรอย่างสมดุล
5. เป้าหมายของหลักสูตรกำหนดไว้ชัดเจน เป็นที่เข้าใจ สะท้อนคุณค่าและเจตนารมณ์ชัดเจน ลึกซึ้ง สมดุล เป็นจริง และเปิดโอกาสให้ปรับให้เหมาะสมได้
6. ประสบการณ์เรียนรู้สัมพันธ์สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร
7. ประสบการณ์เรียนรู้ไม่ซ้ำซ้อน มีความต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกกลุ่มพฤติกรรม
8. ประสบการณ์เรียนรู้เน้นการเรียนรู้โดยการนำตนเอง (self-directed learning) เน้นการพัฒนาตนเอง สมรรถภาพทางสังคม ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง และความเชี่ยวชาญเฉพาะ
9. ประสบการณ์เรียนรู้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
10. หลักสูตรสะท้อนให้เห็นความตั้งใจในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม
11. หลักสูตรมีการวางแผนการประเมินหลักสูตรไว้แล้วทุกขั้นตอน
12. หลักสูตรโดยรวมมีความลึกซึ้งในทุกองค์ประกอบ
13. แต่ละส่วนของหลักสูตรได้มีการอธิบายไว้ชัดเจนพอให้ผู้เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตรจะเข้าใจได้
14. หลักสูตรได้วางแผนการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของสถาบันการศึกษาชุมชนและศูนย์สื่อการศึกษาไว้อย่างเต็มที่
15. ผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

บทที่ 2

การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นแนวทาง หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรแกนกลางที่สถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์ข้อกำหนดต่าง ๆ ในหลักสูตร แล้วนำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การที่ได้กล่าวว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางนั้น หมายความว่า หลักสูตรนี้ได้ระบุเฉพาะข้อกำหนดที่สำคัญ ๆ และประเด็นหลัก ๆ สำหรับการจัดการศึกษา โดยที่ยังไม่มีรายละเอียดในการนำไปจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาและในชั้นเรียน สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีรายละเอียดจนถึงระดับชั้นเรียน

อย่างไรก็ตาม เมื่อหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ประกาศใช้ไประยะหนึ่งแล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำสาระการเรียนรู้แกนกลางเพื่อให้สถานศึกษานำไปเทียบเคียงและปรับใช้ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ข้อกำหนดที่สำคัญในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

จากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ 2545) พบว่ามีข้อกำหนดที่สำคัญ ๆ ที่จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 หลักการและจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544

<p>หลักการของหลักสูตร (=เป้าหมายปลายทางของหลักสูตรและลักษณะเฉพาะของหลักสูตร)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล 2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ 4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้ 5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์
<p>จุดหมายของหลักสูตร (=คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียน)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ 2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเรียน และรักการค้นคว้า 3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ 4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต 5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

	<p>6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค</p> <p>7. เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p> <p>8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย และพัฒนาสิ่งแวดล้อม</p> <p>9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม</p>
--	--

(กระทรวงศึกษาธิการ 2545 อ้างใน นิรมล ศตวุฒิ 2549: 88-89)

ตารางที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ระดับช่วงชั้น	<p>ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3</p> <p>ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3</p> <p>ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6</p> <p>ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ</p> <p>มุ่งเน้นให้ผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ - มีบุรณาการอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม <p>ช่วงชั้นที่ 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ</p> <p>มุ่งเน้นให้ผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สืบหาความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน
---------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม - สร้างเสริมสุขภาพส่วนตนและชุมชน - มีความภูมิใจในความเป็นไทย - มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ <p>ช่วงชั้นที่ 4 มุ่งเน้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน - ปลุกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี - ให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ - มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและประเทศ เป็นผู้นำ และผู้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ
<p>สาระการเรียนรู้ (=องค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษา และพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ <p>เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา และวิกฤติของชาติ</p> <p>เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิด และการทำงานอย่างสร้างสรรค์</p>

<p>กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (=กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถตามศักยภาพ พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน และปลูกฝังจิตสำนึกการทำประโยชน์)</p>	<p>1. กิจกรรมแนะแนว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล - ให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน - เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้เชิงพหุปัญญา - ให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่อาชีพ <p>2. กิจกรรมนักเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน ด้วยตนเอง และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น
<p>มาตรฐานการเรียนรู้ (=ข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้)</p>	<p>1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)</p> <p>2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละช่วงชั้น (ป.3 ป.6 ม.3 ม.6)</p>

(กระทรวงศึกษาธิการ 2545 อ้างใน นิรมล ศตวุฒิ 2549: 89-91)

ตารางที่ 3 การจัดเวลาเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

<p>เวลาเรียน ช่วงชั้นที่ 1</p>	<p>เรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง เฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดเวลาเรียนเป็นรายปี - ควรฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมด
--	--

	<p>ในแต่ละสัปดาห์ เพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เวลาที่เหลือใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
<p>เวลาเรียน ช่วงชั้นที่ 2</p>	<p>เรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง เฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดเวลาเรียนเป็นรายปี - ลดเวลาเรียนกลุ่มภาษาไทย และคณิตศาสตร์ เหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ แต่ยังคงฝึกฝนทบทวนเป็นประจำ - จัดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประมาณร้อยละ 20 - เวลาที่เหลือจัดกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้เรียนมีโอกาสนเล่น และปฏิบัติงานต่าง ๆ
<p>เวลาเรียน ช่วงชั้นที่ 3</p>	<p>เรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง เฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดเวลาเรียนเป็นรายปี - จัดเวลาเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน - จัดเวลาเรียนกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ให้มากกว่ากลุ่มอื่น สำหรับผู้เรียนที่จะศึกษาต่อ - จัดรายวิชาหรือโครงการอาชีพสำหรับผู้เรียนที่จะไปประกอบอาชีพ
<p>เวลาเรียน ช่วงชั้นที่ 4</p>	<p>เรียนประมาณปีละ 1,200 ชั่วโมง เฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคเรียน - จัดรายวิชาเรียนให้มีน้ำหนักวิชาเป็นหน่วยกิต คำน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีการเลือกเรียนบางรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามการเรียนเฉพาะสาขาของผู้เรียน - จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่น่าสนใจ หรือที่มีความยากในระดับสูงขึ้นไป สำหรับผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ได้ดี - อาจปรับรูปแบบการจัดหลักสูตรในกลุ่มศิลปะ และ การงานอาชีพและเทคโนโลยีให้เหมาะสม และอาจ พัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูง
--	--

(กระทรวงศึกษาธิการ 2545 อ้างใน นิรมล ศตวุฒิ 2549: 91-92)

ตารางที่ 4 การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

แนวทาง การจัดหลักสูตร	<p>สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในทุกชั้นและทุกภาคเรียน 2. จัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด 3. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพิ่มเติมในส่วนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน 4. จัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นรายวิชาใหม่ โดยเลือกจากสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน
แนวทาง การจัดการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ พัฒนาความสามารถทางอารมณ์ 2. ปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม 3. เน้นการเรียนรู้เพื่อเข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข

	<p>โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>4. ใช้รูปแบบ กระบวนการ และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้คู่คุณธรรม</p> <p>5. สอดแทรกกระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการเรียนรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือต่างกลุ่ม</p>
<p>การใช้สื่อการเรียนรู้</p>	<p>1. ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>2. ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือใช้สื่อที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศ และให้มีความหลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่อง</p>
<p>การวัดและประเมินผล การเรียนรู้</p>	<p>1. เน้นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ</p> <p>2. มีการวัดและประเมินผล 3 ระดับ</p> <p>2.1 ระดับชั้นเรียน: มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมหรือไม่</p> <p>2.2 ระดับสถานศึกษา: ตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้รายปี และรายช่วงชั้น นำผลไปพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียน และพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น มีการจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับผู้ที่ไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ</p>

	2.3 ระดับชาติ: ประเมินผู้เรียนที่เรียนปีสุดท้ายของแต่ละ ช่วงชั้น นำผลไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง
--	--

(กระทรวงศึกษาธิการ 2545 อังไฉ นิรมล ศตวุฒิ 2549: 93-94)

เมื่อวิเคราะห์ข้อกำหนดต่าง ๆ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แล้ว สถานศึกษาจะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดเหล่านี้

บทที่ 3

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นั้น สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. พัฒนาผู้เรียนทุกคน
  - 1.1 ให้เกิดความสนุกและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้
  - 1.2 สร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าให้มากที่สุด
  - 1.3 ให้มีความรู้สูงสุด และมีประสบการณ์
  - 1.4 สร้างความเข้มแข็ง ความสนใจ และความมั่นใจ
  - 1.5 ให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน
  - 1.6 ให้มีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ
  - 1.7 ได้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร
  - 1.8 ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น
  - 1.9 มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล
2. ส่งเสริมการพัฒนาจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรมแก่ผู้เรียน
  - 2.1 พัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด
  - 2.2 เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และอิทธิพลของความเชื่อต่อบุคคลและสังคม
  - 2.3 พัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน
  - 2.4 ช่วยให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้มีความเสมอภาค
  - 2.5 พัฒนาความตระหนัก เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในการร่วมกันพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก

2.6 สร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล
(กระทรวงศึกษาธิการ 2545)

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (นิรมล ศตวุฒิ 2549: 94-100)

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาและวิเคราะห์จากข้อมูล 3 ส่วน คือ

1.1 ข้อมูลจากเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเอกสารประกอบหลักสูตร เช่นคู่มือแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2 ข้อมูลสถานศึกษา ตลอดจนเอกลักษณ์และจุดเน้นของสถานศึกษา

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและ/หรือท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่

2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจหรือภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมมาได้

2.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง เจตนารมณ์ อุดมการณ์ อนาคตที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา เป็นการมองไปข้างหน้าและแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของสถานศึกษานั้น ๆ รวมทั้งครอบคลุมข้อมูลพื้นฐานที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เป็นการแสดงทิศทางการพัฒนาของสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่เป็นจุดเน้นสำคัญ ซึ่งวิสัยทัศน์นี้จะกำหนดในลักษณะที่เป็นแรงกระตุ้นและสร้างศรัทธาให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาไปสู่จุดหมาย เช่น

ตัวอย่างที่ 1 “โรงเรียน.....มุ่งพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีพละนาถมายสมบูรณ มีความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล มีความรู้เพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาของชุมชน และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ของชุมชน”

ตัวอย่าง 2 “โรงเรียน.....สร้างนักกีฬาที่มีประสิทธิภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม

มีความรู้พื้นฐาน สร้างเสริมความรู้และทักษะด้านกีฬาและการออกกำลังกาย
แก่ชุมชน”

ตัวอย่างที่ 3 “โรงเรียน.....พัฒนาเยาวชนให้มีความรู้พื้นฐาน มีทักษะ
การประกอบอาชีพของท้องถิ่น ตระหนักถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น
ส่งเสริมให้บุคลากรในชุมชนและท้องถิ่นพัฒนาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น”

ตัวอย่างที่ 4 “โรงเรียน.....พัฒนาความถนัดและทักษะด้านดนตรี ขี่จักรยาน
และนาฏศิลป์ ควบคู่กับความรู้พื้นฐานและคุณธรรมจริยธรรม
สร้างเสริมความรู้และทักษะทั้งสามด้านแก่ชุมชน”

2.2 พันธกิจหรือภารกิจ แสดงวิธีดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อบรรลุ
วิสัยทัศน์และนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติต่อไป การกำหนดภารกิจจึงต้องกำหนดให้
สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โดยนำวิสัยทัศน์แต่ละประเด็นมาวิเคราะห์แล้วแจกแจงภารกิจให้
ละเอียด เช่น

จากวิสัยทัศน์ ตัวอย่างที่ 1 อาจกำหนดพันธกิจหรือภารกิจ ดังนี้

- สอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมทุกวิชา และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมในสถานศึกษา

- ให้ความรู้และจัดกิจกรรมเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

- ปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทยและร่วมกัน
สืบสานวัฒนธรรมไทย

- จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาไทย

- ฝึกให้นักเรียนมีวิจาร์ณญาณในการรับวัฒนธรรมต่างชาติที่เหมาะสมกับ
สังคมไทย

- ให้ความรู้ ฝึกทักษะ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสาร และฝึกการใช้ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ตาม
ความสามารถและความสนใจพิเศษ

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้สำหรับการดำรงชีวิต มี
พื้นฐานความรู้ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้
ตลอดชีวิต

- จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และพัฒนาทักษะการทำงานและการจัดการ

- ฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์สภาพและปัญหาของชุมชน และสิ่งแวดล้อม ฝึกการแก้ไขปัญหาและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาชุมชน และพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.3 เป้าหมาย แสดงคุณลักษณะของผู้ที่จบหลักสูตรสถานศึกษานั้น ๆ แสดงผลสัมฤทธิ์ปลายทางของผู้เรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งเป้าหมายนี้จะเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพ เช่น

จากวิสัยทัศน์ ตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างพันธกิจหรือภารกิจที่กล่าวไว้ข้างต้น สถานศึกษาอาจจะกำหนดเป้าหมาย ดังนี้

หลักสูตรสถานศึกษานี้ มุ่งให้นักเรียนมีคุณลักษณะต่อไปนี้

- มีคุณธรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวันและในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี
- มีความเป็นไทย ภูมิใจในความเป็นไทย รู้คุณค่าและสืบสานวัฒนธรรมไทย มีวิจรรย์ญาณที่ดีในการเลือกรับวัฒนธรรมต่างชาติ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนในสังคม

- มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และสำหรับศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ และมีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

- มีความรู้ความสามารถตามศักยภาพ และมีทักษะการจัดการและการทำงาน

- เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และรักการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง

- เข้าใจปัญหาของชุมชนและสิ่งแวดล้อม ช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน และสิ่งแวดล้อมได้ เป็นต้น

2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เน้นคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม เจตคติ และด้านจิตใจอื่น ๆ ที่เหมาะสมที่นักเรียนควรมีในชีวิตประจำวันและใน

หน้าที่ที่นักเรียนรับผิดชอบอยู่ รวมทั้งสอดคล้องกับความจำเป็นและปัญหาของชุมชน เช่น คาดหวังให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน ตรงต่อเวลา มีความกตัญญู รู้คุณ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตากรุณา มีความละเอียดต่อการทำผิด ควบคุมตนเองไม่ให้หลงผิด มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและเพื่อนร่วมงาน มีค่านิยมที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

3. จัดสรรส่วนเวลาเรียนในโครงสร้างหลักสูตร

3.1 จัดสรรส่วนเวลาเรียนระหว่างสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น เวลาเรียนของสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม 85 % กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 15 % หรือ 80 % กับ 20 % เป็นต้น

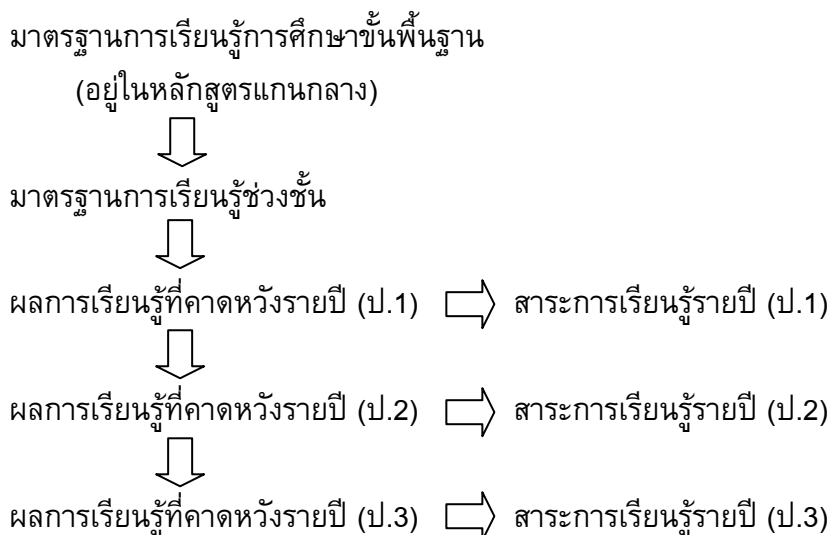
3.2 จัดสรรส่วนเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น ถ้าจัดเวลาเรียนทุกกลุ่มรวมกัน 85 % แต่ละกลุ่มจะมีสัดส่วนเท่าไร ซึ่งอาจจะไม่เท่ากันในแต่ละกลุ่ม

3.3 จัดสรรส่วนเวลาเรียนในแต่ละปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

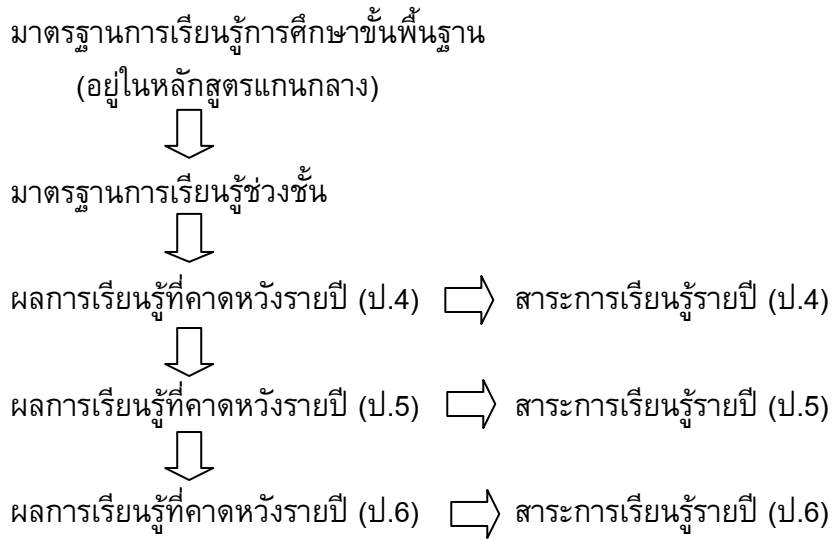
4. จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี (ป.1-ม.6)

สาระการเรียนรู้รายปี (ป.1-ม.6) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาคเรียน (ม.4-ม.6) และ สาระการเรียนรู้รายภาคเรียน (ม.4-ม.6) ตามแผนภูมิต่อไปนี้

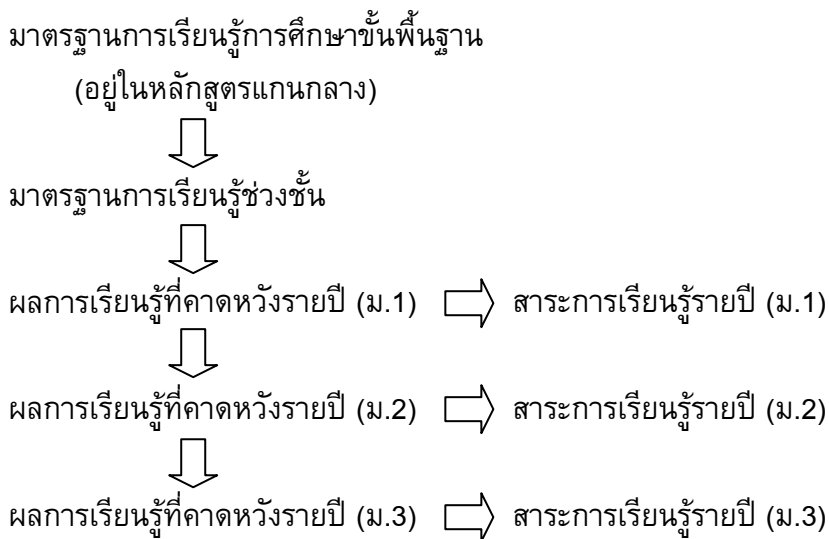
ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)

ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6)

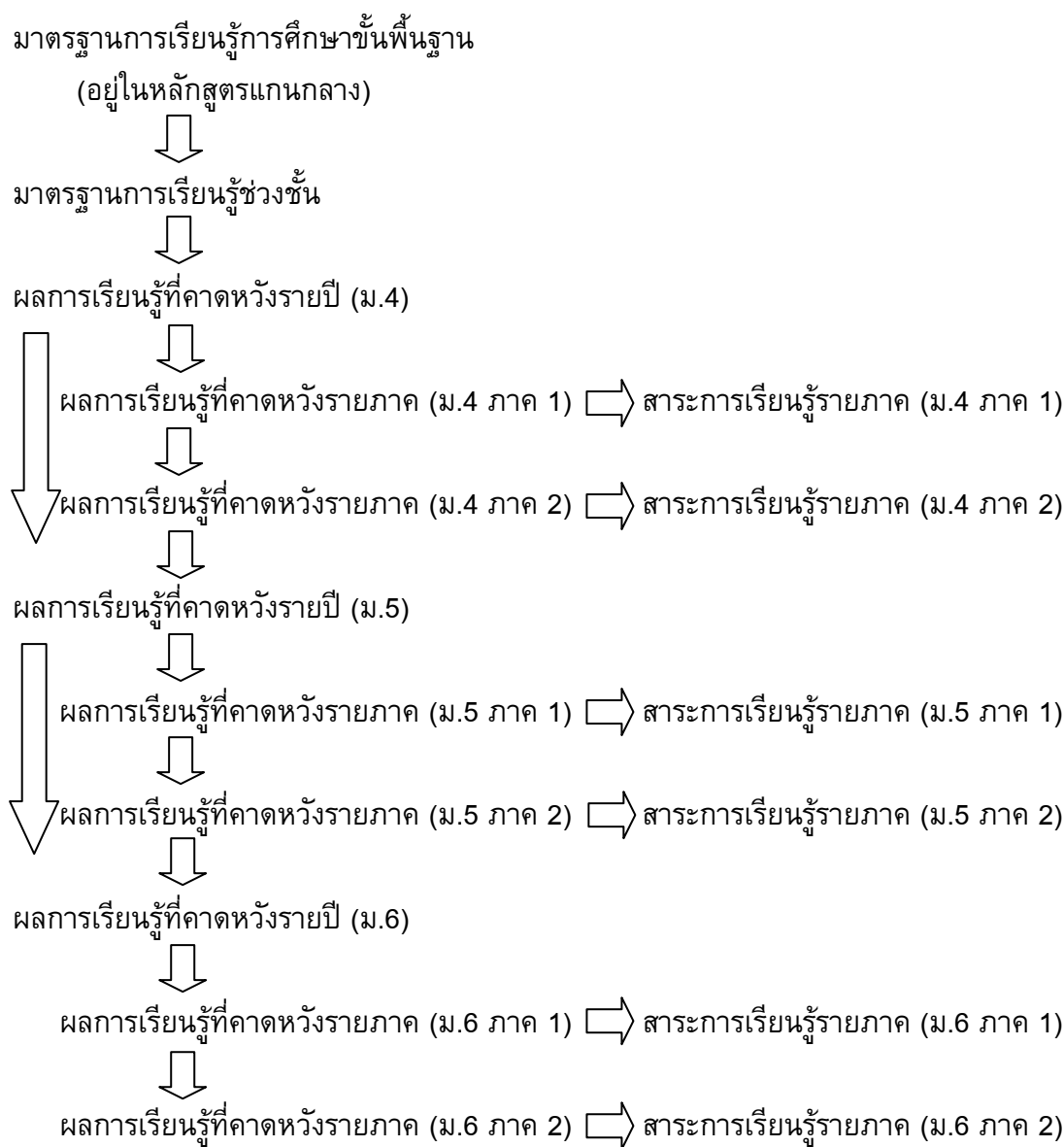

ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)

ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องจัดทำตามแผนภูมิข้างต้นให้ครบทุกช่วงชั้น และในช่วงชั้นที่ 4 คือ มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ต้องจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นรายภาค

เรียน และสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียนเนื่องจากช่วงชั้นที่ 4 จัดรายวิชาให้มีน้ำหนักวิชาเป็นหน่วยกิต และจัดเวลาเรียนเป็นรายภาคเรียน

ในส่วนของมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเรียน และสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคเรียนนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำเป็นแกนกลางให้ร้อยละ 70 ซึ่งสถานศึกษาจะนำมาปรับใช้ และให้สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมอีกร้อยละ 30 ในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ชุมชน และจุดเน้นของสถานศึกษา

5. จัดทำรายวิชา คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

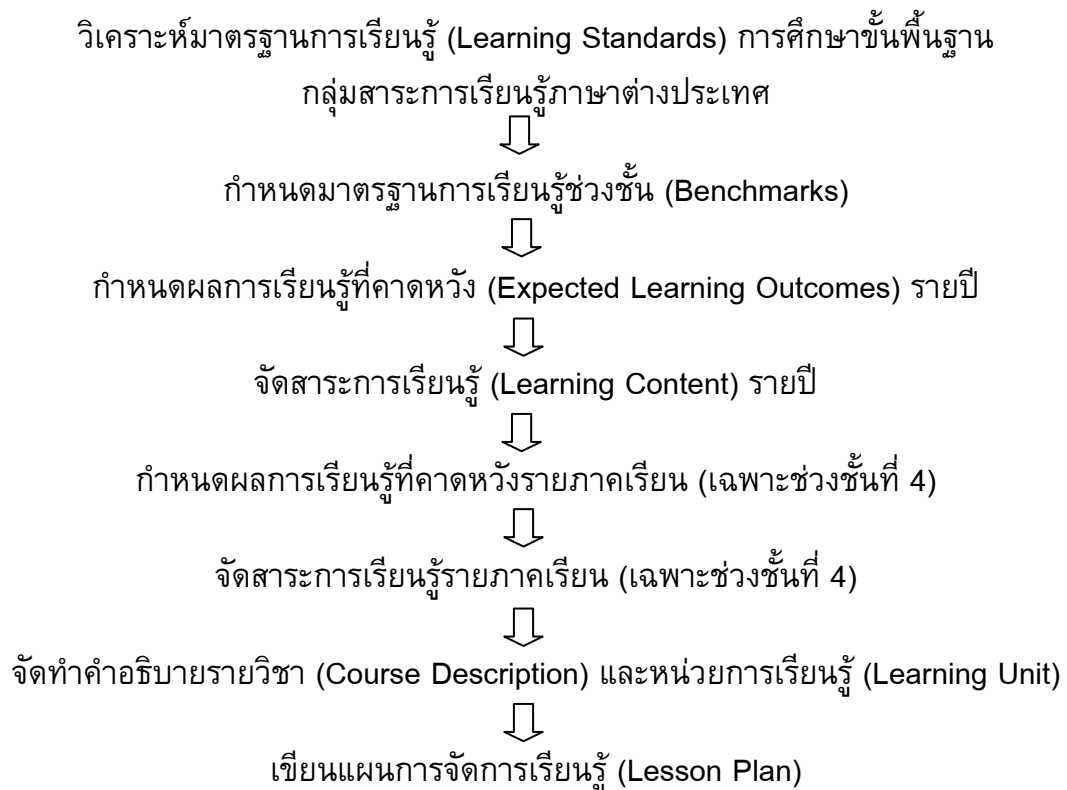
จากมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ สถานศึกษานำมาจัดทำรายวิชา คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

บทที่ 4

การพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 และบทที่ 3 ว่าสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่งจะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 วิเคราะห์จุดเน้นและเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ แล้วจึงดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนที่ได้กล่าวมาแล้ว จนกระทั่งถึงการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เมื่อสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษจะดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ 2545) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้จัดแบ่งเป็น 4 สาระ (strands) ซึ่งสาระหมายถึง กรอบองค์ความรู้ที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศประกอบด้วย 4 C's คือ

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communications)

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures)

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections)

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities)

สำหรับสาระที่ 1 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 3 มาตรฐาน สาระที่ 2 มี 2 มาตรฐาน สาระที่ 3 มี 1 มาตรฐาน และสาระที่ 4 มี 2 มาตรฐาน

เมื่อจะพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ สถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์แยกแยะ มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานเหล่านี้ก่อนให้ชัดเจนว่ามาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละมาตรฐานได้กำหนดคุณภาพที่คาดหวังอะไรบ้างเพื่อจะนำไปจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีต่อไป

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานกลางที่สถานศึกษานำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

รายละเอียดจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต.1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่าน

จากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

- วิเคราะห์ได้ดังนี้ :
- เข้าใจกระบวนการฟัง
  - เข้าใจกระบวนการอ่าน
  - สามารถตีความเรื่องที่ฟังจากสื่อประเภทต่าง ๆ

- สามารถตีความเรื่องทีอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ
- นำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.1.1 เป็น Interpretative Mode คาดหวังว่านักเรียนจะเข้าใจและตีความการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศทั้งการพูดและการเขียนในหัวข้อที่หลากหลาย (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า 5)

มาตรฐาน ต.1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- วิเคราะห์ได้ดังนี้ :
- มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา
  - มีทักษะในการแลกเปลี่ยนข่าวสาร
  - แสดงความรู้สึกโดยใช้เทคโนโลยีได้
  - แสดงความคิดเห็นโดยใช้เทคโนโลยีได้
  - มีทักษะการจัดการที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.1.2 เป็น Interpersonal Mode คาดหวังว่านักเรียนจะสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารโดยตรงระหว่างบุคคลเพื่อการสังสรรค์ในสังคม ทั้งในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น และการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า 5)

มาตรฐาน ต.1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

- วิเคราะห์ได้ดังนี้ :
- เข้าใจกระบวนการพูดอย่างสร้างสรรค์
  - เข้าใจกระบวนการพูดอย่างมีประสิทธิภาพ
  - เข้าใจกระบวนการพูดอย่างมีสุนทรียภาพ
  - เข้าใจกระบวนการเขียนอย่างสร้างสรรค์
  - เข้าใจกระบวนการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ
  - เข้าใจกระบวนการเขียนอย่างมีสุนทรียภาพ
  - สื่อสารข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

- สื่อสารข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สื่อสารข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีสุนทรียภาพ
- สื่อสารความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์
- สื่อสารความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สื่อสารความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีสุนทรียภาพ
- สื่อสารความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์
- สื่อสารความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ
- สื่อสารความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมี
สุนทรียภาพ

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.1.3 เป็น Presentational Mode คาดหวังว่านักเรียนจะสามารถนำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนที่ผ่านทางสื่อต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า 5)

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต.2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

- วิเคราะห์ได้ดังนี้ :
- เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
  - นำภาษาไปใช้ได้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
  - นำภาษาไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.2.1 เป็น Nature of Language and Practices คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจธรรมชาติของภาษาและแสดงความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับแนวคิดของวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

มาตรฐาน ต.2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ

วิเคราะห์ได้ดังนี้ : - เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย
- นำภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.2.2 เป็น Concept of Culture and Products คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจความคิดรวบยอดด้านวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับแนวคิดทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า 5)

สาระที่ 3 ภาษาและความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต.3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

วิเคราะห์ได้ดังนี้ : - ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นพื้นฐานในการพัฒนาโลกทัศน์ของตน
- ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นพื้นฐานในการเปิดโลกทัศน์ของตน

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.3.1 เป็น Reinforcement and Acquisition คาดหวังว่า นักเรียนจะใช้ภาษาต่างประเทศเสริมและแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นเพิ่มเติม รวมทั้งรู้ข้อมูลและจดจำแง่คิดที่เด่นชัด โดยอาศัยทั้งภาษาและวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า 5)

สาระที่ 4 ภาษาและความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต.4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

- วิเคราะห์ได้ดังนี้ :
- สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา
  - สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชุมชน
  - สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.4.1 เป็น Learning and Enrichment คาดหวังว่านักเรียนจะสามารถใช้ภาษาภายในและภายนอกบริบทโรงเรียน รวมทั้งใช้ภาษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ขยายความรู้และความเพลิดเพลิน เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า 6)

มาตรฐาน ต.4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

- วิเคราะห์ได้ดังนี้ :
- สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
  - สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการทำงาน
  - สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ
  - สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการสร้างความร่วมมือในสังคม
  - สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการอยู่ร่วมกันในสังคม

สรุปได้ว่า มาตรฐาน ต.4.2 เป็น Careers โดยคาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถสำรวจตัวเองและเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพซึ่งใช้ภาษาเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า 6)

หลังจากที่ได้วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแล้ว สถานศึกษาจะดำเนินการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และจัดสาระการเรียนรู้รายปีต่อไป หากเป็นการพัฒนา

หลักสูตรในช่วงชั้นที่ 4 จะต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาคเรียน และจัดสาระ
การเรียนรู้รายภาคเรียนด้วย ก่อนที่จะจัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้

หลังจากนี้ครูผู้สอนจะนำแนวทางจากหลักสูตรสถานศึกษาไปจัดทำแผนการ
จัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ดังนั้น แผนการจัดการ
เรียนรู้ จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา และเป็นหลักสูตรระดับชั้นเรียน

บทที่ 5

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในแต่ละระดับชั้น

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ หลังจากที่ได้วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น หมายถึง ข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละช่วงชั้น

ในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สถานศึกษาจะทำการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐานในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และกำหนดคุณภาพผู้เรียนแยกเป็น 4 ช่วงชั้น เริ่มจากคุณภาพที่เป็นเบื้องต้นในช่วงชั้นที่ 1 และมีความเข้มข้นเพิ่มขึ้นในช่วงชั้นที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

หลังจากกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นแล้ว สถานศึกษาดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หมายถึง ข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนที่บ่งบอกความสามารถและความสำเร็จ (performance) ของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ในแต่ละปีหรือแต่ละระดับชั้น โดยเริ่มจากความสามารถและความสำเร็จที่เป็นเบื้องต้นในชั้นปีที่ 1 และมีความเข้มข้นเพิ่มขึ้นในปีต่อ ๆ ไปตามลำดับ

ขั้นตอนต่อไป คือ การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี แล้วกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เพื่อจะได้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และส่งผลถึงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับพื้นฐานต่อไป

จากสาระการเรียนรู้รายปี สถานศึกษาจะดำเนินการกำหนดคำอธิบายรายวิชาในแต่ละปีหรือแต่ละระดับชั้น ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดสาระการเรียนรู้ที่จะจัดการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือแต่ละระดับชั้น

จากคำอธิบายรายวิชาจะนำไปสู่การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย หัวเรื่องของเนื้อหาภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ตัวอย่างการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ สาระที่ 1

สถานศึกษานำมาตรฐานที่อยู่ในสาระที่ 1 ซึ่งมีอยู่ 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐาน ต.1.1 มาตรฐาน ต.1.2 และมาตรฐาน ต.1.3 มาจัดทำตามลำดับขั้นตอนในแต่ละระดับชั้น โดยจะเริ่มตั้งแต่ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เป็นพื้นฐานไปสู่ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่กว้าง ลึก และซับซ้อนขึ้นตามระดับชั้น ดังตัวอย่างการพัฒนาหลักสูตร สาระที่ 1 มาตรฐาน ต.1.1 ในช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต.1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)

มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 1		ประถมศึกษาปีที่ 2		ประถมศึกษาปีที่ 3	
	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี
1. เข้าใจคำ กลุ่มคำ และ ประโยคความ เดียว จากการ ฟังและการอ่าน ออกเสียงตาม แบบอย่างและ ถ่ายโอน ความหมายได้ ถูกต้อง	1. เข้าใจคำ กลุ่มคำ และ ประโยคความ เดียว ออกเสียง ตามและเขียนได้ ถูกต้อง และถ่าย โอนความหมาย เป็นภาพได้	1. คำกลุ่มคำ และประโยค ความเดียวกับ ตนเอง (คำศัพท์ ประมาณ 150 คำ)	1. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ประโยค ความเดียว ออก เสียงตามและ เขียนได้ถูกต้อง และถ่ายโอน ความหมายเป็น แผนภูมิ ได้	1. คำกลุ่มคำ และประโยค ความเดียว เกี่ยวกับ ครอบครัว (คำศัพท์ ประมาณ 150 คำ)	1. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ประโยค ความเดียว ออก เสียงตามและ เขียนได้ถูกต้อง และถ่ายโอน ความหมายเป็น สัญลักษณ์ ได้	1. คำกลุ่มคำ และประโยค ความเดียว เกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน ที่บ้านและ โรงเรียน (คำศัพท์ ประมาณ 150 คำ)
2. เข้าใจคำสั่ง และคำขอร้อง ในสถานการณ์ ใกล้ตัวจากการ ฟังและการอ่าน และปฏิบัติตาม ได้	2. เข้าใจคำสั่ง และคำขอร้องที่ ใช้ในครอบครัว และปฏิบัติตาม ได้	2. คำสั่งและคำ ขอร้องที่ใช้ ระหว่างบุคคลใน ครอบครัว	2. เข้าใจคำสั่ง และคำขอร้องที่ ใช้ในห้องเรียน และปฏิบัติตาม ได้	2. คำสั่งและคำ ขอร้องที่ใช้ ระหว่างครูกับ นักเรียนและ นักเรียนกับ เพื่อนใน ห้องเรียน	2. เข้าใจคำสั่ง และคำขอร้องที่ ใช้ในโรงเรียน และปฏิบัติตาม ได้	2. คำสั่งและคำ ขอร้องที่ใช้ ระหว่างนักเรียน กับบุคลากรฝ่าย ต่าง ๆ ใน โรงเรียน
3. เข้าใจบท สนทนา นิทาน และเรื่องสั้น ง่าย ๆ จากการ ฟังและการอ่าน และถ่ายทอด ความหมายได้	3. เข้าใจบท สนทนาง่าย ๆ ออกเสียงตามได้ อย่างถูกต้อง และถ่ายทอด ความหมายเป็น บทบาทสมมติ ได้	3. การออกเสียง บทสนทนา เกี่ยวกับ ชีวิตประจำวัน และการสรุป ใจความของบท สนทนา	3. เข้าใจ นิทาน ง่าย ๆ จากการ ฟังและการอ่าน และถ่ายทอด เนื้อเรื่องเป็น ภาพ ได้	3. การฟังและ การอ่าน นิทาน สั้น ๆ ที่มี ภาพประกอบ และให้ข้อคิด สำหรับนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน และการสรุปเนื้อ เรื่องได้	3. เข้าใจเรื่อง สั้นง่าย ๆ จาก การฟังและการ อ่าน และ ถ่ายทอดเนื้อ เรื่องเป็น ภาษาไทย ได้	3. การฟังและ การอ่านเรื่อง สั้นง่าย ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับ ความสนใจของ นักเรียน กีฬา อาหารและ เครื่องดื่ม สิ่งแวดล้อมและ การสรุปเนื้อ เรื่อง

ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6)

มาตรฐาน การเรียนรู้ ช่วงชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 4		ประถมศึกษาปีที่ 5		ประถมศึกษาปีที่ 6	
	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี
1. เข้าใจคำ กลุ่มคำ และ ประโยคความ รวม ออกเสียง ได้ถูกต้องและ ถ่ายโอน ความหมายได้ ถูกต้อง	1.เข้าใจคำ กลุ่มคำ และ ประโยคความ รวม ออกเสียง ตามและเขียน ได้ถูกต้อง และ ถ่ายโอน ความหมายเป็น ภาพและ สัญลักษณ์ได้	1. คำ กลุ่มคำ และประโยค ความรวม เกี่ยวกับ ครอบครัว (คำศัพท์ใหม่ ประมาณ 150 คำ)	1. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ประโยค ความรวม ออก เสียงได้ถูกต้อง และถ่ายโอน ความหมายเป็น ประโยคสั้น ๆ ได้	1. คำ กลุ่มคำ และประโยค ความรวม เกี่ยวกับ โรงเรียน (คำศัพท์ใหม่ ประมาณ 150 คำ)	1. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ประโยค ความรวม ออก เสียงได้ถูกต้อง และถ่ายโอน ความหมายเป็น ข้อความสั้น ๆ ได้	1. คำ กลุ่มคำ และประโยค ความรวม กับ สังคมรอบตัว (คำศัพท์ใหม่ ประมาณ 150 คำ)
2. เข้าใจคำสั่ง และคำขอร้อง และคำแนะนำ ในสังคม รอบตัวและ ปฏิบัติตามได้	2. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง และ คำแนะนำ ที่ ใช้ในครอบครัว และปฏิบัติตาม ได้	2. คำสั่ง คำ ขอร้อง และ คำแนะนำที่ใช้ ระหว่างบุคคล ในครอบครัว	2. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้องและ คำแนะนำที่ใช้ ในโรงเรียน และปฏิบัติตาม ได้	2. คำสั่ง คำ ขอร้องและ คำแนะนำที่ใช้ ระหว่างบุคคล ในโรงเรียน	2. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้องและ คำแนะนำใน สังคมรอบตัว และปฏิบัติตาม ได้	2. คำสั่ง คำ ขอร้องและ คำแนะนำที่ใช้ ระหว่างบุคคล ในสังคม
3. เข้าใจบท สนทนา นิทาน เรื่องเล่าและ เรื่องสั้นที่มี ประโยคความ รวมจากการฟัง และการอ่าน และถ่ายทอด ความหมายได้	3. เข้าใจบท สนทนา และ นิทาน ที่มี ประโยคความ รวม จากการฟัง และการอ่าน และถ่ายทอด เป็นบทบาท สมมติได้	3.การฟังและ อ่านบทสนทนา และนิทานที่มี ประโยคความ รวมและการ แสดงบทบาท สมมติตามเนื้อ เรื่อง	3. เข้าใจเรื่อง เล่าที่มีประโยค ความรวมจาก การฟังและการ อ่าน และ ถ่ายทอดเป็น ภาพพูดได้	3. การฟังและ อ่านเรื่องเล่าที่มี ประโยคความ รวม และการ วาดภาพตาม เนื้อเรื่อง	3. เข้าใจเรื่อง สั้น ที่มีประโยค ความรวมจาก การฟังและการ อ่าน และสรุป ใจความสำคัญ ได้	3. การฟังและ อ่านเรื่องสั้น ที่ มีประโยคความ รวมและการสรุป ใจความสำคัญ โดยใช้ถ้อยคำ ของตนเอง

ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)

มาตรฐาน การเรียนรู้ ช่วงชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 2		มัธยมศึกษาปีที่ 3	
	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี
1. เข้าใจภาษา ท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้ พูด คำสั่ง คำ ขอร้อง คำแนะนำ และ คำอธิบายที่มี ประโยคความ ซ้อนจากสื่อ จริง ออกเสียง ได้ถูกต้องและ ถ่ายโอน ความหมายได้	1. เข้าใจภาษา ท่าทางน้ำเสียง ความรู้สึกของผู้ พูด คำสั่ง คำ ขอร้อง คำแนะนำ และ คำอธิบายที่มี ประโยคความ ซ้อนจากสื่อ ภาพหนึ่งออก เสียงได้ถูกต้อง และโต้ตอบได้	1. คำสั่ง คำ ขอร้อง คำแนะนำ และ คำอธิบายที่มี ประโยคความ ซ้อนประกอบ ภาพหนึ่ง	1. เข้าใจภาษา ท่าทางน้ำเสียง ความรู้สึกของผู้ พูด คำสั่ง คำ ขอร้อง คำแนะนำ และ คำอธิบายที่มี ประโยคความ ซ้อนจาก ภาพเคลื่อนไหว ออกเสียงได้ ถูกต้องและ โต้ตอบได้	1. คำสั่ง คำ ขอร้อง คำแนะนำ และ คำอธิบายที่มี ประโยคความ ซ้อนประกอบ ภาพเคลื่อนไหว	1. เข้าใจภาษา ท่าทางน้ำเสียง ความรู้สึกของผู้ พูด คำสั่ง คำ ขอร้อง คำแนะนำ และ คำอธิบายที่มี ประโยคความ ซ้อนจากสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบต่าง ๆ ออกเสียงได้ ถูกต้องและ โต้ตอบได้	1. คำสั่ง คำ ขอร้อง คำแนะนำ และ คำอธิบายที่มี ประโยคความ ซ้อนในสื่อ อิเล็กทรอนิกส์
2. เข้าใจบท อ่านที่เป็นสื่อ สิ่งพิมพ์จาก การอ่านออก เสียงและอ่าน ในใจได้ถูกต้อง	2. เข้าใจบท อ่านที่เป็นข่าว สั้น ๆ ใน หนังสือพิมพ์ จากการอ่าน ออกเสียงและ อ่านในใจได้ ถูกต้อง	2. การอ่านข่าว สั้น ๆ ใน หนังสือพิมพ์ (คำศัพท์ใหม่ ประมาณ 150 คำ)	2. เข้าใจบท อ่านที่เป็นย่อ หน้า จากการ อ่านออกเสียง และอ่านในใจ ได้ถูกต้อง	2. การอ่านบท อ่านที่เป็นย่อ หน้า (คำศัพท์ ใหม่ประมาณ 150 คำ)	2. เข้าใจบท อ่านที่เป็น เรียงความจาก การอ่านออก เสียงและอ่าน ในใจได้ถูกต้อง	2. การอ่านบท อ่านที่เป็น เรียงความมี ความยาว มากกว่า 1 ย่อ หน้า (คำศัพท์ ใหม่ประมาณ 150 คำ)
3. ตีความและ แสดงความ คิดเห็น เกี่ยวกับ ข้อความ ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อ สิ่งพิมพ์ และ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ได้	3. ตีความและ แสดงความ คิดเห็นโดยใช้ ถ้อยคำของ ตนเองเกี่ยวกับ ข่าวและ โฆษณาใน หนังสือพิมพ์ ได้	3. การฟังและ การอ่านข่าว และโฆษณาใน หนังสือพิมพ์ และการตีความ และแสดงความ คิดเห็น เกี่ยวกับเนื้อหา ที่ฟังและอ่าน	3. ตีความและ แสดงความ คิดเห็นโดยใช้ ถ้อยคำของ ตนเองเกี่ยวกับ ข้อมูลใน ฉลากยาและ คำแนะนำการ ใช้สิ่งของ ได้	3. การฟังและ อ่านข้อมูลใน ฉลากยาและ คำแนะนำการ ใช้สิ่งของ และ การตีความและ แสดงความ คิดเห็น เกี่ยวกับเนื้อหา ที่ฟังและอ่าน	3. ตีความและ แสดงความ คิดเห็นโดยใช้ ถ้อยคำของ ตนเองเกี่ยวกับ ข้อความที่ เป็นความ คิดเห็นของ บุคคลอื่นและ การตีความและ แสดงความ คิดเห็น เกี่ยวกับเนื้อหา ที่ฟังและอ่าน	3. การฟังและ อ่านข้อความที่ เป็นความ คิดเห็นของ บุคคลอื่นและ การตีความและ แสดงความ คิดเห็น เกี่ยวกับเนื้อหา ที่ฟังและอ่าน

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นตัวอย่างของการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เฉพาะสาระที่ 1 มาตรฐาน ต.1.1 เมื่อจะพัฒนาหลักสูตรมาตรฐาน ต.1.2 และมาตรฐาน ต.1.3 ก็จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนเช่นเดียวกัน และเมื่อจะพัฒนาหลักสูตร สาระที่ 2 สาระที่ 3 และสาระที่ 4 ก็จะต้องดำเนินการในลักษณะเดียวกันนี้ ต่อไปนี้เป็นการแสดงตัวอย่าง การพัฒนาหลักสูตร สาระที่ 3 มาตรฐาน ต.3.1 อีกตัวอย่างหนึ่ง

ตัวอย่างการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ สาระที่ 3

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต.3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)

มาตรฐาน การเรียนรู้ ช่วงชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 1		ประถมศึกษาปีที่ 2		ประถมศึกษาปีที่ 3	
	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี
1. อ่านคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ใน สถานการณ์ ใกล้ตัวได้ ถูกต้อง	1. อ่านคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ใน ครอบครัวยุค	1. คำ และ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ใน ครอบครัวยุค	1. อ่านคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ในห้องเรียน ได้ถูกต้อง	1. คำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ในห้องเรียน	1. อ่านคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ในห้องเรียน ได้ถูกต้อง	1. คำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ในห้องเรียน
2. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และถ่ายทอด ความหมายได้	2. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และถ่ายทอด ความหมายเป็น ภาพได้	2. คำ และ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ใน ครอบครัวยุค	2. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และบอก ความหมายโดย การแสดง ทำทางและระบุ ของจริงได้	2. คำ และ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ในห้องเรียน	2. เข้าใจคำ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และอธิบาย ความหมาย เป็นภาษาไทย ได้	2. คำ และ กลุ่มคำ ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ที่ ใช้ในห้องเรียน

ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6)

มาตรฐาน การเรียนรู้ ช่วงชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 4		ประถมศึกษาปีที่ 5		ประถมศึกษาปีที่ 6	
	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี
1. อ่านกลุ่มคำ และประโยค ความเดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ ใน สิ่งแวดล้อม ใกล้ตัวได้ ถูกต้อง	1. อ่านกลุ่มคำ และประโยค ความเดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม ได้ ถูกต้อง	1. กลุ่มคำและ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ อาหาร เครื่องดื่ม	1. อ่านกลุ่มคำ และประโยค ความเดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล ได้ถูกต้อง	1. กลุ่มคำและ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	1. อ่านกลุ่มคำ และประโยค ความเดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ เวลาว่างและ นันทนาการ ได้ถูกต้อง	1. กลุ่มคำและ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ เวลาว่างและ นันทนาการ
2. เข้าใจ กลุ่มคำและ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และถ่ายทอด ความหมายได้	2. เข้าใจ กลุ่มคำและ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และระบุ ความหมายจาก ของจริงได้	2. กลุ่มคำ และ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม	2. เข้าใจ กลุ่มคำและ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และถ่ายทอด ความหมายเป็น บทบาทสมมติ ได้	2. กลุ่มคำ และ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	2. เข้าใจ กลุ่มคำและ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และอธิบาย ความหมาย เป็น ภาษาอังกฤษ ง่าย ๆ ได้ ถูกต้อง	2. กลุ่มคำ และ ประโยคความ เดียว ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ เวลาว่างและ นันทนาการ

ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)

มาตรฐาน การเรียนรู้ ช่วงชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 2		มัธยมศึกษาปีที่ 3	
	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี	ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง รายปี	สาระการ เรียนรู้รายปี
1. อ่านและเขียน ประโยคความ รวมและประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับกลุ่ม สาระการเรียนรู้ อื่น ๆ ใน ชีวิตประจำวัน ในชุมชนได้ ถูกต้อง	1. อ่านและ เขียนประโยค ความรวม ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ การ ซื้อขาย ได้ ถูกต้อง	1. ประโยค ความรวม ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับการ ซื้อขาย	1. อ่านและ เขียนประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ ลม ฟ้า อากาศ ได้ ถูกต้อง	1. ประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับลม ฟ้า อากาศ	1. อ่านและ เขียนประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ สุขภาพ ได้ ถูกต้อง	1. ประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ สุขภาพ
2. เข้าใจ ประโยคความ รวมและประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และถ่ายทอด ความหมายได้	2. เข้าใจ ประโยคความ รวม ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และอธิบาย ความหมาย เป็น ภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้อง	2. ประโยค ความรวม ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับการ ซื้อขาย	2. เข้าใจ ประโยคความ ซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และเขียน ความหมาย เป็น ภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้อง	2. ประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ ลม ฟ้า อากาศ	2. เข้าใจ ประโยคความ ซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ และ แสดง ความคิดเห็น ต่อเรื่องนั้น เป็น ภาษาอังกฤษ ได้	2. ประโยค ความซ้อน ภาษาอังกฤษที่ สัมพันธ์กับ กลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับ สุขภาพ

จากตัวอย่างที่แสดงมาแล้วทั้งหมด เป็นตัวอย่างของการพัฒนาหลักสูตร ภาษาอังกฤษช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งหลังจากกำหนดผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังรายปี และสาระการเรียนรู้รายปีแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะกำหนดคำอธิบายรายวิชาและ หน่วยการเรียนรู้

สำหรับช่วงชั้นที่ 4 หลังจากกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และสาระการเรียนรู้รายปีแล้ว จะต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาคเรียน และสาระการเรียนรู้รายภาคเรียนก่อน จึงจะกำหนดคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ดังแผนภูมิตารางต่อไปนี้

ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

มาตรฐานการเรียนรู้	มัธยมศึกษาปีที่ 4				
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาค 1	สาระการเรียนรู้รายภาค 1	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาค 2	สาระการเรียนรู้รายภาค 2

มัธยมศึกษาปีที่ 5				
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาค 1	สาระการเรียนรู้รายภาค 1	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาค 2	สาระการเรียนรู้รายภาค 2

มัธยมศึกษาปีที่ 6				
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาค 1	สาระการเรียนรู้รายภาค 1	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายภาค 2	สาระการเรียนรู้รายภาค 2

บทที่ 6

การจัดทำคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

ในบทที่ 5 ได้แสดงตัวอย่างขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจนถึงการกำหนดสาระการเรียนรู้แล้ว จะเห็นได้ว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีของช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 ที่แสดงไว้ในตัวอย่าง รวมถึงเมื่อพิจารณาจากสาระและมาตรฐานอื่น ๆ ที่ไม่ได้แสดงไว้ในตัวอย่าง จะมีประเด็นสำคัญ ๆ ที่ให้นักเรียนเรียนรู้อย่างนี้

ช่วงชั้นที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ภาษา	ข้อมูล/สถานการณ์
สระ พยัญชนะ	ตนเอง ครอบครัว
คำ กลุ่มคำ	ห้องเรียน โรงเรียน
คำสั้น	ชีวิตประจำวัน
คำขอร้อง	ความสนใจของนักเรียน (กีฬา
ประโยคความเดียว	อาหาร เครื่องดื่ม)
การฟังและการอ่านบทสนทนา	สิ่งแวดล้อม
นิทานสั้น ๆ เรื่องสั้นง่าย ๆ	การแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลิน
การถ่ายทอดความหมายจากการฟัง	กิจกรรมวัฒนธรรม
และการอ่าน	การใช้สื่อภาพ สัญลักษณ์ แผนภูมิ
การนำเสนอข้อมูลด้วยการพูด	บทบาทสมมติ ข้อความสั้น ๆ
และการเขียน	
วัฒนธรรมเจ้าของภาษา	

ช่วงชั้นที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ภาษา

คำ กลุ่มคำ

คำสั้น

คำขอร้อง

คำแนะนำ

ประโยคความรวม

การฟังและการอ่านบทสนทนา

นิทาน เรื่องเล่า เรื่องสั้น

การถ่ายทอดความหมายจากการฟัง

และการอ่าน

การนำเสนอข้อมูลด้วยการพูด

และการเขียน

วัฒนธรรมเจ้าของภาษา

ข้อมูล/สถานการณ์

ตนเอง ครอบครัว

ห้องเรียน โรงเรียน

สังคมรอบตัว สิ่งแวดล้อม

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม

อาหาร เครื่องดื่ม

การใช้เวลาว่างและนันทนาการ

การซื้อขาย

ลม ฟ้า อากาศ

สุขภาพและสวัสดิการ

การใช้สื่อภาพ สัญลักษณ์ แผนภูมิ

การแสดงความรู้และความเพ็ดพิณ

บทบาทสมมติ ข้อความสั้น ๆ ของจริง

กิจกรรมวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาษา	ข้อมูล/สถานการณ์
ภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึก	สิ่งแวดล้อมรอบตัว
คำสั้น	อาหาร เครื่องดื่ม
คำขอร้อง	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
คำแนะนำ	การใช้เวลาว่างและนันทนาการ
คำอธิบาย	สุขภาพและสวัสดิการ
ประโยคความซ้อน	การศึกษาและอาชีพ
การฟังและการอ่านข่าวสั้น โฆษณา	การซื้อขาย
ฉลากยา ย่อหน้า เรียงความ	ลม ฟ้า อากาศ
ความคิดเห็นของบุคคลอื่น	การเดินทางท่องเที่ยว
การตีความและแสดงความคิดเห็น	การบริการ
จากการฟังและการอ่าน	สถานที่
การตีความและแสดงความคิดเห็น	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ด้วยการพูดและการเขียน	อาชีพ
วัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของ	การใช้สื่อภาพนิ่ง ของจริง
เจ้าของภาษา	ภาพเคลื่อนไหว สื่อสิ่งพิมพ์
	สื่ออิเล็กทรอนิกส์
	การแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลิน
	กิจกรรมวัฒนธรรม
	การเตรียมศึกษาต่อและเข้าสู่อาชีพ

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

หลังจากที่ได้กำหนดมาตรฐานช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้แล้ว ขั้นตอนต่อไปของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก็คือ การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

ในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ผู้จัดทำจะพิจารณาประเด็นสำคัญ ๆ ที่อยู่ในมาตรฐานช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ในทุกสาระ มาเรียบเรียงโดยมีส่วนประกอบ ดังนี้

1. นักเรียนศึกษาอะไร
2. นักเรียนศึกษาอย่างไร
3. นักเรียนจะเรียนรู้อะไรหลังจากศึกษาแล้ว

คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้จะจัดทำแต่ละระดับชั้น ได้แก่

1. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
5. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
6. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
7. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
8. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
9. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
10. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1
11. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2
12. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1
13. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2
14. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
15. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2

ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา

1. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ศึกษาการออกเสียงและความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคความเดียว คำสั่ง คำขอร้องและบทสนทนา ที่ใช้ในสถานการณ์เกี่ยวกับตัวเอง ครอบครัว และชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถออกเสียง อ่านและเขียนได้ถูกต้อง ฟังและปฏิบัติตามได้ รวมถึงถ่ายทอดความหมายจากการฟังและอ่านเป็นภาพและบทบาทสมมติได้ถูกต้อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้

2. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ศึกษาการออกเสียงและความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคความเดียว คำสั่ง คำขอร้องและนิทานสั้น ๆ และง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ในครอบครัว ในห้องเรียน และในโรงเรียน เพื่อให้สามารถออกเสียง อ่านและเขียนได้ถูกต้อง ฟังและปฏิบัติตามได้ รวมถึงถ่ายทอดความหมายจากการฟังและการอ่านเป็นแผนภูมิภาพ ท่าทาง และระบุของจริงได้ถูกต้อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้

3. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ศึกษาการออกเสียงและความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคความเดียว คำสั่ง คำขอร้องและเรื่องสั้นง่าย ๆ เกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่บ้าน โรงเรียน ความสนใจของนักเรียน กีฬา อาหาร เครื่องดื่ม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถออกเสียง อ่านและเขียนได้ถูกต้อง ฟังและปฏิบัติตามได้ รวมถึงถ่ายทอดความหมายจากการฟังและการอ่านเป็นสัญลักษณ์ และสรุปเนื้อเรื่องเป็นภาษาไทยได้ถูกต้อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้

4. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ศึกษาการออกเสียงและความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคความรวม คำสั่ง คำขอร้อง บทสนทนา และนิทาน ในสถานการณ์เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ห้องเรียน โรงเรียน อาหาร เครื่องดื่ม เพื่อให้สามารถออกเสียง อ่านและเขียนได้ถูกต้อง ฟังและปฏิบัติตามได้ รวมถึงถ่ายทอดความหมายจากการฟังและการอ่านโดยระบุจากของจริง

เป็นภาพ สัญลักษณ์ และบทบาทสมมติได้ถูกต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความ เพลิดเพลินได้

5. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ศึกษาการออกเสียงและความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคความรวม คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ เรื่องเล่า ในสถานการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การใช้ เวลาว่าง นันทนาการ เพื่อให้สามารถออกเสียง อ่าน และเขียนได้ถูกต้อง ฟังและปฏิบัติ ตามได้ รวมถึงถ่ายทอดความหมายจากการฟังและการอ่านเป็นภาพชุดตามเนื้อเรื่อง และ บทบาทสมมติได้ถูกต้อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้

6. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ศึกษาการออกเสียง คำ กลุ่มคำ ประโยคความรวม คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ เรื่องสั้น ในสถานการณ์เกี่ยวกับสังคมรอบตัว การใช้เวลาว่าง นันทนาการ การ ซื้อขาย ลมฟ้าอากาศ สุขภาพและสวัสดิการ เพื่อให้สามารถออกเสียง อ่าน และเขียนได้ ถูกต้อง ฟังและปฏิบัติตามได้ รวมถึงถ่ายทอดความหมายจากการฟังและการอ่านโดยการ สรุปลักษณะสำคัญได้ และอธิบายเป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับ วัฒนธรรมเจ้าของภาษา สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำไปใช้ในการแสวงหา ความรู้และความเพลิดเพลินได้

7. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ศึกษาภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ การแสดงความต้องการ กลุ่มคำ ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน ข่าวสั้นและ โฆษณาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับชุมชน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การใช้เวลาว่างและนันทนาการ การซื้อขาย ลมฟ้า อากาศ สุขภาพและสวัสดิการ เพื่อให้สามารถออกเสียง อ่าน และเขียนได้ถูกต้อง ฟังและ จับใจความได้ ตอบโต้ ความ และแสดงความคิดเห็นโดยใช้ถ้อยคำของตนเองเป็น ภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา สัมพันธ์กับกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้

8. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ศึกษาภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ การแสดงความต้องการ กลุ่มคำ ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน ข่าวสั้นและโฆษณา ฉลากยา คำแนะนำในการใช้สิ่งของจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสถานการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การใช้เวลาว่างและนันทนาการ การซื้อขาย ลมฟ้าอากาศ สุขภาพและสวัสดิการ การเดินทางท่องเที่ยว และสถานที่ เพื่อให้สามารถถอดเสียง อ่าน และเขียนได้ถูกต้อง ฟังและจับใจความได้ โต้ตอบ ดีความ และแสดงความคิดเห็นโดยการใช้ถ้อยคำของตนเองเป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้ถูกต้อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้

9. ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ศึกษาภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ กลุ่มคำ ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน ข่าวสั้น โฆษณา ฉลากยา คำแนะนำในการใช้สิ่งของ และความคิดเห็นของบุคคล จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในสถานการณ์เกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว สถานที่ การศึกษา อาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการบริการ เพื่อให้สามารถถอดเสียง อ่าน และเขียนได้ถูกต้อง ฟังและจับใจความได้ โต้ตอบ ดีความ และแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอังกฤษได้สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลินได้ รวมถึงนำไปใช้ในการศึกษาต่อ

บทที่ 7

การจัดหน่วยการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ

การจัดหน่วยการเรียนรู้เป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อจากการจัดทำคำอธิบายรายวิชาโดยจะต้องจัดหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในบทที่ 6)

- Unit 1 : Alphabets
  - Letters
  - Sounds
- Unit 2 : Numbers
  - 1-10
- Unit 3 : My Personal Information
  - Name
  - Age
  - Gender
- Unit 4 : My Family
  - Family Members
- Unit 5 : My Daily Life at Home
  - Activities
  - Time
  - Asking for Help
  - Imperatives

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในบทที่ 6)

- Unit 1 : Alphabets
  - Letters and Sounds Blend
- Unit 2 : Numbers
  - 11-50
- Unit 3 : My Personal Information
  - Parts of My Face
  - Height
  - Weight
- Unit 4 : My Family
  - Appearance of Family Members
  - Family Life
- Unit 5 : My Daily Life at School
  - Activities Inside and Outside Classroom
  - Time
  - Day of the Week
  - Subjects
  - Holidays
  - Asking for Help
  - Imperatives

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในบทที่ 6)

- Unit 1 : Alphabets
  - Letters and Sounds Blend
- Unit 2 : Numbers
  - 51-100
- Unit 3 : My Personal Information
  - Parts of My Body
  - Appearance
- Unit 4 : My Daily Life at Home
  - House Work
  - Free Time Activities

My Daily Life at School

  - Around Our School
  - Teachers
  - Friends
  - Extra-Curricular Activities
  - Asking for Help
  - Imperatives
- Unit 5 : My Interest
  - Food and Drink
  - Animals
  - Fruits
  - Colors
  - Sports
  - Weather
  - Plants

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในบทที่ 6)

- Unit 1 :   Myself
  - Place of Birth
  - Nationality
  - Address

- Unit 2 :   Family
  - Family Tree
  - Occupations
  - Household Articles
  - Pets

- Unit 3 :   Classroom
  - Objects
  - Numbers and Shape
  - Relationship with Teachers and Friends
  - Asking for Help
  - Imperatives

- Unit 4 :   School
  - Site
  - Size
  - Objects
  - Colors
  - Environment

- Unit 5 :   Food and Drink
  - Types of Food
  - Soft Drink
  - Ordering Food
  - Likes and Dislikes

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในบทที่ 6)

- Unit 1 :   Myself
  - Religion
  - Interest

- Unit 2 :   Relationship with Other People
  - People in Family
  - People at School
  - Celebrate Special Days
  - Asking for Help
  - Offering Help
  - Giving an Advice

- Unit 3 :   Leisure
  - TV Programs
  - Music
  - Sports
  - Movies
  - Shopping
  - Travel

- Unit 4 :   Entertainment
  - Festivals
  - Place to Eat and Drink
  - Buying a Movie Ticket

- Unit 5 :   Travel
  - Direction
  - Transportation

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในบทที่ 6)

- Unit 1 :   Myself
  - Likes / Dislikes
  - Autobiography
- Unit 2 :   Community
  - Relationship among People
  - Activities
  - Giving an Advice
  - Request
- Unit 3 :   Leisure and Entertainment
  - Planning a Schedule
  - Budget
  - Hobby
- Unit 4 :   Shopping
  - Places
  - Quantity, Measure and Weight
  - Price
  - Dialogues between Buyers and Sellers
- Unit 5 :   Weather
  - Seasons
  - Describing Weather
  - Clothes to Wear
- Unit 6 :   Health and Welfare
  - Exercise
  - Rest

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในบทที่ 6)

- Unit 1 :   Myself
  - Routine Activities
  - Physical Characteristics
  - Personality
  - Tastes

- Unit 2 :   Community
  - Directions and Distances
  - Sites
  - Transportation
  - Accommodations
  - Community Members

- Unit 3 :   Entertainment
  - Rivers and Canals
  - Waterfalls
  - Farms, Fields, Parks
  - Natural Resources
  - Temples
  - Museums and Statues
  - Auditoriums and Cinemas
  - Schools
  - Shopping Centers
  - Roles in Community
  - Environmental Protection

- Unit 4 :   Food and Drink
  - Tastes

- Labels
  - Preservatives
  - Rotten Food
  - Beverage
- Unit 5 : Relationship with Other People
- Body Language and Tone of Voice
  - Giving an Advice
  - Request
  - Corresponding
- Unit 6 : Leisure and Entertainment
- Holiday Travel
  - Places to Visit
  - Music, Drama and Concerts
  - Sports Playing
- Unit 7 : Buying and Selling
- Price
  - Bargaining
  - Quality Selection
  - Advertisement
  - Services
- Unit 8 : Weather
- Wind, Rain, Flood, Mist
  - Storm, Monsoon, Tornado
  - News
- Unit 9 : Health and Welfare
- Appropriate Food Choice
  - Appropriate Exercise
  - Personal Safety

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในบทที่ 6)

- Unit 1 :   Myself
  - Skills
  - Strengths
  - School Performance

- Unit 2 :   Relationship with Other People
  - Individual Differences
  - Opinions towards Others
  - Different Beliefs and Cultures
  - Avoiding Conflict / Compromising

- Unit 3 :   Leisure and Entertainment
  - Choice of Games, Videos and Movies
  - Wise Internet Explorer

- Unit 4 :   Buying and Selling
  - News and Advertisement
  - Pills and Medicine
  - Labels
  - Instruction for Use
  - Local Wisdom Handicrafts

- Unit 5 :   Weather
  - Temperature
  - Humidity
  - Weather Forecast
  - News

- Unit 6 :   Health and Welfare
  - Drug Abuse Avoidance

- Healing of Drug Addicts
- Unit 7 : Tourism
  - Transportation
  - Culture, Custom, Tradition
  - Brochure and Leaflet
  - Map
- Unit 8 : Places
  - Prominent Local Areas
  - Business Center
  - Sports Center
  - Recreation Parks
- Unit 9 : Information Seeking
  - Books, Journals, Magazines, Newspapers
  - Electronic Devices
  - Personal Safety

ตัวอย่างการจัดหน่วยการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(ดูเทียบกับตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในบทที่ 6)

- Unit 1 :   Myself
  - Desire and Feeling
  - Opinions / Sharing Opinions
  - Expectation
  - Future Plan

- Unit 2 :   Travel and Tourism
  - Ticket Reservation
  - Homestay and Hotel Reservation
  - Buying Gifts
  - Relationship among Tourists

- Unit 3 :   Places
  - Historical Places
  - Religious Settings
  - Museums, Exhibition Centers

- Unit 4 :   Climate
  - Countries' Climate
  - Climate and Geographical Areas
  - Ecology

- Unit 5 :   Health
  - Physical Development
  - Weight Control, Diet
  - Emotional / Mental Development

- Unit 6 :   Education
  - Plans for Further Study
  - Short and Long Term Goals

- Academic Disciplines
- Unit 7 : Occupation
  - Types of Jobs / Occupations
  - Job Application
  - Job Interview
  - Competencies Needed in Each Occupations
- Unit 8 : Science and Technology
  - Science in Daily Life
  - Science for Advanced Study
  - Computer Usage for Further Study
- Unit 9 : Services
  - Transportation
  - Media
  - Accommodation

บทที่ 8

การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาภาษาอังกฤษซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่กล่าวมาแล้วตั้งแต่บทที่ 5 ถึงบทที่ 7 นั้น เป็นการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กล่าวคือเป็นความรู้ภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการใช้สื่อความหมาย นอกจากสาระการเรียนรู้พื้นฐานแล้ว โรงเรียนสามารถจัดสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เป็นความรู้เสริมที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในอาชีพในอนาคต หรือเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับชุมชนและท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่

หลังจากพัฒนาหลักสูตรจนถึงขั้นตอนการจัดหน่วยการเรียนรู้แล้ว ก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (lesson plan) ก่อน ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้จึงอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน

ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะนำแต่ละเรื่องในหน่วยการเรียนรู้มาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีองค์ประกอบครบถ้วน ซึ่งรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้อาจจะแตกต่างกันตามที่หน่วยงานแต่ละแห่งกำหนด แต่องค์ประกอบหลัก ๆ ที่ขาดไม่ได้จะมีเหมือน ๆ กัน

องค์ประกอบหลักของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักดังต่อไปนี้

1. ส่วนหัวของแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งระบุ
ชื่อวิชา.....
ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....
เรื่อง.....
ชั้น.....
วันที่..... เวลา.....

2. สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด (concept) ซึ่งระบุ “แก่น” ของเรื่องที่จะสอน แก่ของเรื่องหรือแก่นของเนื้อหาเป็นส่วนหัวใจของเรื่องที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาหรือเรื่องที่เรียนแล้วนั้นไปประยุกต์ใช้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (learning objectives) แบ่งออกเป็นจุดประสงค์ปลายทาง (terminal objectives) และจุดประสงค์นำทาง (enabling objectives)

จุดประสงค์ปลายทาง หมายถึง ผลที่คาดหวังที่จะให้ผู้เรียนได้รับในขั้นสุดท้ายเมื่อเรียนจบเรื่องนี้แล้ว ส่วนจุดประสงค์นำทาง หมายถึง ผลที่คาดหวังให้ผู้เรียนได้รับเป็นลำดับ เมื่อรวมผลที่ได้รับเป็นระยะ ๆ ทั้งหมดแล้วก็จะส่งผลถึงจุดประสงค์ปลายทาง

ผลที่คาดหวังในจุดประสงค์การเรียนรู้นี้จะระบุพฤติกรรมที่คาดหวังให้ผู้เรียนแสดงออกหลังจากเรียนเนื้อหาเรื่องนี้จบแล้ว โดยต้องกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังให้ชัดเจน สามารถสังเกตและวัดได้ตรงกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้วัดผลและประเมินผล และกำหนดให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ

4. เนื้อหา (content) มีทั้งการเรียนรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (sound) การใช้คำศัพท์ (vocabulary) ไวยากรณ์ (grammar) หรือโครงสร้างทางภาษา (structure) หน้าที่ทางภาษา (function) และวัฒนธรรม (culture) รวมถึงทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการจัดเนื้อหาจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. กิจกรรมการเรียนรู้ (learning activities) ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน หรือ กิจกรรมที่ผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมกันในชั่วโมงการเรียนแต่ละเรื่อง เป็นกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและช่วยเอื้อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยจะเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าที่จะเน้นกิจกรรมที่ผู้สอนทำ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นไปตามวิธีการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนใช้ในชั่วโมงนั้น

6. สื่อการเรียนรู้ (learning aids หรือ instructional media) ประกอบด้วยรายการวัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่จะช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น เรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ซึ่งสื่อการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และเรื่องของผู้เรียนเรียน

7. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ (learning evaluation) ประกอบด้วยวิธีการที่ผู้สอนจะใช้ในการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้แต่ละชั่วโมงนั้นไม่จำเป็นต้องใช้การทดสอบเสมอไป อาจจะวัดผลและประเมินผลจากการสังเกตปฏิบัติการของผู้เรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม ประเมินจากการแสดงความคิดเห็น และประเมินจากผลงาน เป็นต้น ซึ่งเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง (authentic assessment)

องค์ประกอบหลักของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ จำเป็นต้องมี แต่อาจจะมีองค์ประกอบอื่นเพิ่มขึ้นอีกได้ แล้วแต่การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล หรือแต่ละหน่วยงาน และองค์ประกอบทั้งหมดจะต้องสอดคล้องกันตั้งแต่องค์ประกอบแรกจนถึงองค์ประกอบสุดท้าย

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ

การออกแบบรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้จะแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน แต่ไม่ว่ารูปแบบจะเป็นไปในทิศทางใด องค์ประกอบหลักของแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องมีครบ และทุกองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องกัน

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการ และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แสดงไว้ในรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 ตามลำดับ

รูปแบบที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 103-108)

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ..... หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 Food and Drink

เรื่อง Likes / Dislikes

จำนวน 1 ชั่วโมง

1. จุดหมายปลายทาง: สนทนาเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มที่ชอบและไม่ชอบ
(สอดคล้องกับมาตรฐาน ต.1.1.2 ต.1.2.4 ต.1.3.4 ต.2.2.2)

2. จุดประสงค์นำทาง

1. ออกเสียงคำและบอกความหมายเกี่ยวกับชื่ออาหาร เครื่องดื่มได้
2. บอกความรู้สึกชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับชื่ออาหาร เครื่องดื่มได้
3. บอกความแตกต่างระหว่างชื่ออาหารและเครื่องดื่มของไทยและต่างประเทศได้
4. ให้ความร่วมมือและสนุกสนานกับกิจกรรมที่ทำ

3. เนื้อหาทางภาษา

Function: Emotion and Attitudes

Vocabulary: hamburger, sandwich, fried rice, noodle, coffee, soft drink,
orange juice, lemonade

Structure: I like .....

I don't like .....

Do you like ..... ?

Culture: Names of Food and Drink

4. สื่อการเรียนรู้

1. รูปภาพอาหารและเครื่องดื่ม
2. บัตรคำศัพท์เกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม
3. แถบประโยค

I like .....

I don't like.....

Do you like.....?

4. ใบงานที่ 1 – 2 – 3

5. เพลง Fruit Salad

5. กิจกรรมการเรียนรู้

1. ตัด Chart เพลง Fruit Salad บนกระดานดำ และร้องเพลงพร้อมแสดงท่าทางประกอบ นักเรียนร้องเพลงพร้อมแสดงท่าทางประกอบ

2. สุ่มถามนักเรียนโดยใช้ประโยค

T: Do you like .....? (ชื่อผลไม้)

S1: Yes, I do. No, I don't.

T: What fruit do you like?

S2: I like.....

T: What fruit don't you like?

S3: I don't like.....

3. แสดงบัตรภาพและออกเสียงอาหารและเครื่องดื่ม hamburger, fried rice, noodle, coffee, milk, juice ทีละภาพ นักเรียนดูภาพและออกเสียงตามครู

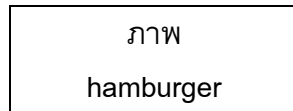
4. แสดงบัตรภาพและออกเสียงอาหารและเครื่องดื่ม hamburger, fried rice, noodle, coffee, milk, juice ทีละภาพ และถามประโยค

T: What is it?

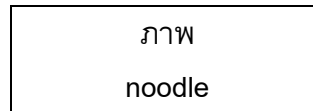
Ss: It's.....(hamburger)

5. ให้นักเรียนถามประโยคแทนครูและให้เพื่อนตอบ

6. แสดงภาพอาหารและเครื่องดื่มโดยใช้ภาพ ดังนี้

I don't like.....

I like.....

และถามประโยคและให้นักเรียนตอบพร้อมกัน

T: Do you like hamburger?

Ss: No, I don't.

T: Do you like noodle?

Ss: Yes, I do.

7. นักเรียนทำใบงานที่ 1 จัดกลุ่มชื่ออาหารไทย อาหารต่างประเทศและเครื่องดื่มลงในตาราง

8. ให้นักเรียนจับคู่กันถามตอบ โดยใช้ประโยค
- T: Do you like (ชื่ออาหารจากตารางใบงานที่ 1) ?
- S1: Yes, I do. / No, I don't.
9. แจก Worksheet 2 ให้นักเรียนทุกคนถามเพื่อนโดยใช้ประโยค Do you like.....? แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง Yes / No พร้อมทั้งใส่ชื่อเพื่อนลงในช่อง Name
10. นักเรียนทำใบงานที่ 3 ผลัดกันถามตอบเกี่ยวกับความชอบและไม่ชอบอาหารที่นักเรียนกำหนดขึ้นเองแล้วสรุปจำนวนผู้ที่ชอบและไม่ชอบลงในช่องว่าง

6. การวัดผลประเมินผล

1. การสังเกต

- การออกเสียงคำและบอกความหมายเกี่ยวกับชื่ออาหาร เครื่องดื่ม
- ความร่วมมือและสนุกสนานกับกิจกรรมที่ทำ
- การถามตอบ เกี่ยวกับสิ่งที่ชอบ ไม่ชอบ เกี่ยวกับชื่ออาหาร เครื่องดื่ม
- การบอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชื่ออาหารและเครื่องดื่มของไทยและต่างประเทศ

2. ตรวจการวาดภาพหรือการหาภาพและเขียนประโยคอาหารหรือเครื่องดื่มที่ชอบและไม่ชอบ

7. กิจกรรมเสนอแนะ: อาจให้นักเรียนทำสมุดภาพอาหารและเครื่องดื่ม

8. บันทึกหลังการสอน

1. ผลการสอน.....
2. ปัญหา/อุปสรรค.....
3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข.....

เพลง Fruit Salad

ทำนองเพลงนี้ไว้ปองอยู่ไหน

Water Melon, Water Melon

Papaya, Papaya

Orange, and Banana

Orange, and Banana

Fruit Salad, Fruit Salad

.....

ใบงานที่ 1

Worksheet 1

Name ..... Grade ..... Number.....

Put these words into the right group in the table below.

Western food	Thai food	Drinks

ใบงานที่ 2

Name ..... Grade ..... Number.....

Direction: Ask your friend “Do you like.....? (Salad)

Put a tick (✓) in the box Yes / No and write the name.

Food & Drink	Yes	No	Name
Salad	✓		Somchai
Sandwich		✓	Nathapol
Lemonade			
Pizza			
Noodle			
Orange juice			

ใบงานที่ 3

Take turn to ask and answer the question and put a tick (✓) under Yes or No.

Do you like (ชื่ออาหารนักเรียนกำหนดเอง) ?

	Yes	No
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

1. ....students like.....
2. ....students don't like.....

รูปแบบที่ 2

(ตัวอย่าง)

Lesson Plan

Class MS 2/5

Date August 14, 2007 Time 8.30-9.30

Textbook

- Content
1. Sound: /p/ and /b/ in an initial position
  2. Vocabulary: airport, hop, sick, hospital
  3. Structure: Possessive Adjectives
  4. Reading: The passage from the textbook p.61
  5. Writing: The passage completion

Learning Objectives	Activities	Aids																
Sound 1. After listening to the teacher's pronunciation, the students will be able to identify the sounds /p/ and /b/ in the initial position correctly.	<p>1. The teacher presents the chart with the following words:</p> <table><tbody><tr><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>pig</td><td>big</td></tr><tr><td>pet</td><td>bet</td></tr><tr><td>pack</td><td>back</td></tr><tr><td>peak</td><td>beak</td></tr><tr><td>pond</td><td>bond</td></tr></tbody></table> <p>2. The teacher reads the words in each column.</p> <p>3. The teacher says one word at a time and the students tell to which column it belongs:</p> <table><tbody><tr><td>T: bet</td><td>S: Two</td></tr><tr><td>T: pack</td><td>S: One</td></tr></tbody></table>	1	2	pig	big	pet	bet	pack	back	peak	beak	pond	bond	T: bet	S: Two	T: pack	S: One	chart
1	2																	
pig	big																	
pet	bet																	
pack	back																	
peak	beak																	
pond	bond																	
T: bet	S: Two																	
T: pack	S: One																	

Learning Objectives	Activities	Aids
<p>2. Being asked questions, the students will be able to answer them and pronounce the sounds /p/ and /b/ correctly.</p>	<p>4. The teacher says two words at a time and the students tell to which column or column they belong:</p> <p style="padding-left: 40px;">T: peak peak S: One One</p> <p style="padding-left: 40px;">T: pond bond S: One Two</p> <p>5. The students choose the correct word from the list on the answer sheet after listening to what the teacher says:</p> <p style="padding-left: 40px;">T: A cat is a pet. S: pet (the words 'pet' and 'bet' are on the answer sheet)</p> <p style="padding-left: 40px;">T: He's carrying it on his back. S: back (the words 'pack' and 'back' are on the answer sheet)</p> <p>1. The students answer the questions in full sentences.</p> <p style="padding-left: 40px;">T: (Shows a picture) Which one is a pet? S: A dog is a pet.</p> <p style="padding-left: 40px;">T: What is the top part of the mountain called? S: It's a peak.</p> <p style="padding-left: 40px;">T: What's this? S: It's a bin.</p> <p style="padding-left: 40px;">T: Where is a fish in this picture? S: It's in the pond.</p>	<p>Answer Sheet</p> <p>pictures: dog, tiger, mountain, bin, fish, pond</p>

Learning Objectives	Activities	Aids
<p>Vocabulary</p> <p>1. Presented the words, the students will be able to pronounce them correctly.</p> <p>2. Presented the situation, the students will be able to tell the meaning of each word.</p>	<p>2. The students generalize how to pronounce /p/ and /b/ with the teacher's assistance.</p> <p>1. The teacher writes the words on the board and reads them.</p> <p>2. The students repeat.</p> <p>1. airport</p> <p>T: Don Muang is an airport. Suvarnapoom is an airport. Do you get on the plane at the airport or the station?</p> <p>S: At the airport.</p> <p>hop</p> <p>T: (shows a picture) A rabbit and a kangaroo always hop when they move from place to place. Does a man always hop ?</p> <p>S: No, he sometimes hop.</p> <p>sick</p> <p>T: (shows a picture) He doesn't go to school, he stays in bed because he is sick. When do we go to see the doctor?</p> <p>S: When we are sick.</p>	<p>picture: hopping rabbit and kangaroo</p> <p>picture: a sick man</p>

Learning Objectives	Activities	Aids
<p>Grammar</p> <p>1. Presented the situation, the students will be able to generalize how to use the possessive adjectives.</p>	<p>hospital</p> <p>T: When I am sick, I go to a doctor's clinic or a hospital.</p> <p>Where do we see many sick people lying in beds and the doctors and nurse are helping them?</p> <p>S: At the hospital.</p> <p>1. The teacher demonstrates:</p> <p>T: This is <u>my</u> book.</p> <p>That is Somchai's book. or</p> <p>That is <u>his</u> book.</p> <p>That is Manee's book. or</p> <p>That is <u>her</u> book.</p> <p>2. The students are asked to read the sentences on the chart:</p> <p>I am riding <u>my</u> bicycle.</p> <p>You are feeding <u>your</u> dog.</p> <p>He often writes a letter to <u>his</u> mother.</p> <p>She is talking to <u>her</u> friend.</p> <p>The dog is biting <u>its</u> bone.</p> <p>We are proud of <u>our</u> team.</p> <p>They usually play football with <u>their</u> classmates.</p> <p>3. The students generalize how to use the possessive adjectives with the teacher's assistance.</p>	<p>chart</p>

Learning Objectives	Activities	Aids																												
<p>2. Presented the drill and the exercise, the students will be able to use the possessive adjectives in sentences correctly.</p>	<p>1. The students say at least 7 sentences from the substitution table:</p> <table border="1" data-bbox="657 405 1190 909"> <tbody> <tr> <td>I</td> <td></td> <td>my</td> <td></td> </tr> <tr> <td>You</td> <td></td> <td>your</td> <td></td> </tr> <tr> <td>He</td> <td>likes</td> <td>his</td> <td>dress.</td> </tr> <tr> <td>She</td> <td>is showing</td> <td>her</td> <td>food.</td> </tr> <tr> <td>It</td> <td>ate</td> <td>its</td> <td>picture.</td> </tr> <tr> <td>We</td> <td></td> <td>our</td> <td>cake.</td> </tr> <tr> <td>They</td> <td></td> <td>their</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>2. The students fill in the blank in each sentence.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) He loves ____ dog. 2) I wear ____ shoes. 3) The students like _____ teacher. 4) Suda is playing _____ guitar. 5) You wash _____ hands before eating. 6) The bird eats _____ worms. 7) My friends and I are doing _____ homework. 8) The parents love _____ children. 	I		my		You		your		He	likes	his	dress.	She	is showing	her	food.	It	ate	its	picture.	We		our	cake.	They		their		<p>chart</p>
I		my																												
You		your																												
He	likes	his	dress.																											
She	is showing	her	food.																											
It	ate	its	picture.																											
We		our	cake.																											
They		their																												

Learning Objectives	Activities	Aids
<p>Reading</p> <p>1. Upon completion of the reading passage, the students will be able to summarize the story in Thai and answer the questions presented at the end of the passage correctly.</p> <p>Writing</p> <p>1. Presented an incomplete passage, the students correctly complete it with the vocabularies found in the reading passage.</p>	<p>1. The students are asked to read the passage aloud together and individually. The teacher helps them correct their pronunciation.</p> <p>2. The students summarize the story in Thai with the teacher's assistance.</p> <p>3. The students orally answer the questions.</p> <p>1. The students are asked to complete the blank spaces with the words they can pick out from the reading passage.</p> <p style="padding-left: 40px;">My brother and I have two rabbits. One is white, the other is gray. They are our _____ . The two rabbits usually _____ around the house and play together. When they were _____ , we took them to the animal's _____ .</p>	<p>chart</p>

บทที่ 9

แบบฝึกหัด แบบทดสอบ และแนวทางการประเมินผล

ในการพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน หรือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้น จะต้องมีการเตรียมแบบฝึกหัดสำหรับให้นักเรียนฝึกใช้ภาษาอังกฤษทุกทักษะ ทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษได้คล่องควบคู่กับการวางแผนเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังอาจจะต้องเตรียมการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังจากที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ไปแล้ว เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนได้เรียนรู้ครบตามจุดประสงค์หรือไม่

ตัวอย่างแบบฝึกหัดและแบบทดสอบการใช้ภาษาอังกฤษ

1. Auditory Comprehension Exercise and Tests

1.1 Sound discrimination in an isolate word

Student hears:	Student chooses 'Same or Different':
1) ship sheep	A. S D
2) dip deep	B. S D
3) rich rich	C. S D

1.2 Sound discrimination in context

Student hears:	Student chooses the answer:
I saw a large sheep.	I saw a large _____ .
	A. ship B. seat C. sheep

1.3 Question and answer

Student hears:	Student chooses the answer:
Who is rich ?	A. When he reached.
	B. Tim is.
	C. He has much money.

1.4 Sentence comprehension

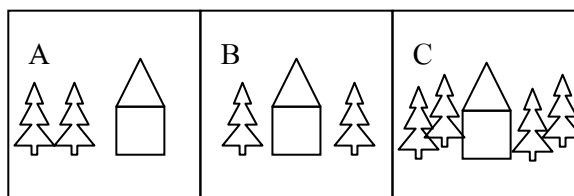
Student hears:

- 1) Mary dropped the letter
In the mailbox.

Student chooses the answer:

- A. Mary sent the letter.
B. Mary threw the letter away.
C. Mary lost the letter.

- 2.) Bob's house is on the
corner between two big
trees on either side.

1.5 Dialogue

Student hears:

(1st voice) Hello, Tom. Is Sue
feeling any better today ?

(2nd voice) Oh, yes. She's
feeling much better now.

But the doctor says she'll
have to stay in bed until Monday.

(3rd voice) Where is Sue now ?

Student chooses the answer:

- A. At home, in bed.
B. At the office.
C. Away on vacation.
D. On the way to the hospital.

2. Oral Production Exercises and Tests

2.1 Rhyme words

1) 'could' rhymes with

- A. blood   B. food   C. wood

2 'plays' rhymes with

- A. pets   B. ways   C. valley

2.2 Word stress

Which syllable word receives the heaviest stress ?

- frequently   introduce   develop
A B C   A B C   A B C

2.3 Phrase stress

Which one of underlined syllables would receive the heaviest stress ?

I know that Jim went to the studio, but when did Bob go ?

A B C D E

2.4 Structured Speech

1) Sentence repetition

.....
.....

2) Reading a passage

.....
.....
.....

2.5 Face to Face Interview

3. Reading Comprehension Exercises and Tests

3.1 Sentence interpretation

The friend of the teacher that Mike met when he visited his son and his
classmate come to the library.

Who visited the library ?

- A. Mike's son
- B. The Teacher's friend
- C. Mike's classmate
- D. The Teacher's son

3.2 A passage and questions with multiple-choice answers

1) Interpretation of the vocabularies in the passage

- According to the paragraph, the 'state' refers to

- A. U.S.A.
- B. New York
- C. United Kingdom
- D. London

- My grandmother takes a nap after lunch. 'nap' means

- A. a brief sleep
- B. hot dinner

- C. a cold drink
- D. a long rest

2) interpretation of the idea(s) in the passage

- The central idea of the paragraph is that

- A. ....
- B. ....
- C. ....
- D. ....

- When the writer found the key on the carpet, he felt

- A. ....
- B. ....
- C. ....
- D. ....

3.3 Questions for interpretation of the idea(s) in the passage

- 1) Why didn't the mother pay attention to her children ?
- 2) What would the father say to his children when he came back ?

3.4 Reorder several scrambled sentences into a coherent paragraph

She's only fifty-one.
I've got two brothers and sisters.
Let me tell you something about my family.
Dad has his own business.
So there are seven of us altogether in the family.
My father is sixty-four.
Mum helps him with the business.
He's a lot older than my mother.

3.5 Cloze

- 1) Every fifth word in the passage is left out. Read and fill in the blanks to make the passage complete.

We moved into a _____ house last month, and _____ have been really busy _____ in. It's a nice _____ much bigger than our _____ one. It's got a _____ living-room, two bedrooms and _____ bathrooms. Another thing I _____ is the Kitchen. It's _____ big so there's plenty _____ room to work in.

- 2) The verbs in the passage are missing. Read and fill in the blank to make the passage complete.

After breakfast, you'll _____ a half-day sightseeing tour. First you will _____ the modern skyscrapers and shopping complexes, then _____ to the old market which _____ everything from fresh fruit and caged birds to jewellery and silk. Your tour also _____ the zoo, then _____ your free morning at the beach resort. You may _____ on the sand or _____ in the warm tropical water.

4. Grammar and Writing Exercises and Tests

4.1 Completion

- 1) Michael (studies, has studied, is studying) Spanish since 1990.

A   B   C

- 2) Sombat and I are close friends. _____ usually travel abroad on vacation.

A. They   B. I   C. We

- 3) During his summer holiday, he and his family are

A. enjoyable at the beach   B. enjoy on the beach
C. enjoying with the beach   D. enjoyed to the beach

4.2 Error recognition

Indicate which part is wrong, then correct it.

The data recently found was very interesting.

A   B   C

4.3 Write a correct sentence or correct sentences

Write out sentences using the words given.

- 1) today / don't / I / eat / out / like / feel / to
2) don't / we / why / have / lunch / pizza / for ?

3) helpful / she / helpful / a teacher / is

4.4 Dialog Completion

A: Are you free on Tuesday night ?

B: .....

A: Well, my brother and I are going to a concert.

Would you like ..... ?

B: ..... What time ?

A: .....

B: That would be fine.

A: See you on ..... them.

B: Yes. See you.

4.5 Free Paragraph Writing

5. Vocabulary Exercises and Tests

5.1 Definition

“Recent” means _____ .

A. frequent

B. occasional

C. not long ago

D. a long time ago

5.2 Completion

Tommie _____ a night at Tawana Ramada Hotel.

A. lived

B. stayed

C. rested

D. slept

5.3 Interpretation

The party has been postponed until next month.

A. delayed

B. stopped

C. started

D. ended

5.4 Missing Alphabets

1) Sri Lanka is a very flat c__n__y.

2) There are no tall b_i__ngs in Colombo.

3) We stay a night in the h__l.

5.5 Words in the same set

Circle the word which does not belong in each list.

- 1) bird, traveler, tour, resort, guest house
- 2) sand, plane, bay, beach, water
- 3) cotton, silk, fabric, ring, wool

5.6 Matching

Match the words with similar meaning.

1. ruin	a. wet
2. duty	b. additional
3. soak	c. destroy
4. further	d. responsibility

5.7 Crossword Puzzle

1		2	3		
5					
6			7		4
8					

Down

1. The _____ of January is New Year's Day.
2. "Ancient" is the opposite of "_____"
3. He likes to eat fried _____ rings.
4. We _____ fresh meat in a refrigerator.

Across

1. Everyone in the party knows that _____ author.
5. The hotel's maids _____ the quests' clothes after washing and drying them.
6. The colours of the Thai flag are _____, white, and blue.
7. He wrote a letter in black _____.
8. They _____ on the television to watch an evening news.

การประเมินผลการพูดสนทนา การอ่านออกเสียง และการเขียนภาษาอังกฤษ

ในการประเมินผลการพูดสนทนาภาษาอังกฤษ การอ่านออกเสียง และการเขียนนั้น ควรใช้การประเมินโดยมาตรฐาน หรือ รูบรีค (Rubric) ซึ่งมี 2 แบบ คือ การกำหนดเกณฑ์ในภาพรวม (holistic rubric) กับ การกำหนดเกณฑ์แบบแยกส่วน (analytic rubric)

1. การกำหนดเกณฑ์ในภาพรวม หมายถึง การกำหนดเกณฑ์โดยพิจารณาภาพรวมของงานซึ่งอาจกำหนดเกณฑ์เป็น 3 ระดับ ถึง 6 ระดับ และมีคำบรรยายคุณภาพแต่ละระดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์บรรยายคุณภาพการสนทนาภาษาอังกฤษ

ระดับ 3 หมายถึง พูดได้ตรงตามประเด็นที่กำหนดไว้
ใช้คำศัพท์ สำนวน รูปประโยคถูกต้อง
ออกเสียงคำและประโยคถูกต้อง

ระดับ 2 หมายถึง พูดได้ตรงตามประเด็นที่กำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่
(มีความคลาดเคลื่อนบ้าง)
ใช้คำศัพท์ สำนวน รูปประโยคถูกต้องส่วนใหญ่
(มีข้อผิดพลาดบ้าง)
ออกเสียงคำและประโยคถูกต้องส่วนใหญ่
(มีข้อผิดพลาดบ้าง)

ระดับ 1 หมายถึง พุดไม่ตรงประเด็น
ใช้คำศัพท์ สำนวน รูปประโยคผิดมาก
ออกเสียงคำ และประโยคผิดมาก

ระดับ 0 หมายถึง ไม่พุด

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์บรรยายคุณภาพการอ่านภาษาอังกฤษ

ระดับ 3 หมายถึง ใช้ระดับเสียงสูงต่ำ (intonation) ในการอ่านถูกต้อง
ออกเสียงคำและประโยคถูกต้อง
น้ำเสียงแสดงความรู้สึกตรงตามเนื้อเรื่อง
อ่านได้คล่องไม่ติดขัด

ระดับ 2 หมายถึง ใช้ระดับเสียงสูงต่ำในการอ่านถูกต้องส่วนใหญ่
(มีข้อผิดพลาดบ้าง)
ออกเสียงคำและประโยคถูกต้องส่วนใหญ่
(มีข้อผิดพลาดบ้าง)
น้ำเสียงแสดงความรู้สึกตามเนื้อเรื่องถูกต้องส่วนใหญ่
(มีข้อผิดพลาดบ้าง)
อ่านติดขัดบางตอน

ระดับ 1 หมายถึง ใช้ระดับเสียงสูงต่ำในการอ่านผิดมาก
ออกเสียงคำและประโยคผิดมาก
น้ำเสียงแสดงความรู้สึกไม่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
อ่านติดขัดมาก

ระดับ 0 หมายถึง อ่านตะกุกตะกัก ไม่ถูกต้อง
เว้นช่วงคืดนาน

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์บรรยายคุณภาพการเขียนภาษาอังกฤษ

ระดับ 4 หมายถึง เขียนตรงตามประเด็นที่กำหนดไว้
ใช้คำศัพท์ สำนวน รูปประโยคถูกต้อง
เนื้อหาเป็นลำดับตามเหตุการณ์ หรือเป็นเหตุเป็นผล

- ระดับ 3 หมายถึง เขียนตรงตามประเด็นที่กำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่
(มีข้อผิดพลาดบ้าง)
ใช้คำศัพท์ สำนวน รูปประโยคถูกต้องส่วนใหญ่
(มีข้อผิดพลาดบ้าง)
ลำดับเนื้อหาผิดพลาดบ้าง
- ระดับ 2 หมายถึง เขียนตรงประเด็นบ้าง
ใช้คำศัพท์ สำนวน รูปประโยคผิดมาก
ลำดับเนื้อหาสับสนหลายแห่ง
- ระดับ 1 หมายถึง เขียนไม่ตรงประเด็น
คำศัพท์ สำนวน รูปประโยคไม่ถูกต้องทั้งหมด
ลำดับเนื้อหาสับสนทั้งหมด
- ระดับ 0 หมายถึง ไม่เขียน

2. การกำหนดเกณฑ์แบบแยกส่วน หมายถึง การกำหนดเกณฑ์โดยพิจารณาแต่ละส่วนองงานและบรรยายคุณภาพในแต่ละส่วนองงานและในแต่ละระดับให้ชัดเจนดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์บรรยายคุณภาพการสนทนาภาษาอังกฤษ

ระดับ	ประเด็นที่พูด	การใช้คำศัพท์	การใช้สำนวน	การใช้ประโยค	การออกเสียงคำ	การออกเสียงประโยค
4	ตรงประเด็นสมบูรณ์	ถูกต้องสมบูรณ์ทุกคำ	ถูกต้องทั้งหมด	ถูกต้องทุกประโยค	ถูกต้องทุกคำ	ถูกต้องสมบูรณ์ตามชนิดของประโยค
3	ตรงประเด็นส่วนใหญ่	ถูกต้องส่วนใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 คำ	ถูกต้องส่วนใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 สำนวน	ถูกต้องส่วนใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 ประโยค	ถูกต้องส่วนใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 คำ	ถูกต้องส่วนใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 ประโยค
2	ตรงประเด็นบ้าง	ถูกต้องบางคำ ผิดเกิน 5 คำ	ถูกต้องบ้าง ผิดเกิน 5 สำนวน	ถูกต้องบางประโยค ผิดเกิน 5 ประโยค	ถูกต้องบางคำ ผิดเกิน 5 คำ	ถูกต้องบ้าง ผิดเกิน 5 ประโยค
1	ไม่ตรงประเด็น	ไม่ถูกต้องทุกคำ	ไม่สอดคล้องกับประเด็นที่พูด	ไม่ถูกต้องทุกประโยค	ไม่ถูกต้องทุกคำ	ไม่ถูกต้องทุกประโยค
0	ไม่พูด	ไม่พูด	ไม่พูด	ไม่พูด	ไม่พูด	ไม่พูด

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์บรรยายคุณภาพการอ่านภาษาอังกฤษ

ระดับ	ระดับเสียง สูงต่ำ	การออก เสียงคำ	การออกเสียง ประโยค	หน้าเสียง	ความคล่อง
3	ถูกต้อง สมบูรณ์	ถูกต้องทุกคำ	ถูกต้องทุกประโยค	แสดงความรู้สึก ตรงตามเนื้อ เรื่อง	อ่านคล่อง ไม่ ติดขัด
2	ถูกต้องส่วน ใหญ่ ผิดไม่ เกิน 5 แห่ง	ถูกต้อง ส่วนมาก ผิด ไม่เกิน 5 คำ	ถูกต้องส่วนมาก ผิด ไม่เกิน 5 ประโยค	แสดงความรู้สึก ตรงตามเนื้อ เรื่องส่วนใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 แห่ง	อ่านติดขัดไม่เกิน 5 ครั้ง
1	ไม่ถูกต้อง เกิน 5 แห่ง	ไม่ถูกต้อง เกิน 5 คำ	ไม่ถูกต้องเกิน 5 ประโยค	แสดงความรู้สึก ไม่ตรงตามเนื้อ เรื่องเกิน 5 แห่ง	อ่านติดขัดเกิน 5 แห่ง
0	ไม่ถูกต้อง ทั้งเรื่อง ที่อ่าน	ไม่ถูกต้อง ทั้งหมด	ไม่ถูกต้องทั้งหมด	แสดงความรู้สึก ไม่ตรงตามเนื้อ เรื่องทั้งหมด	อ่านติดขัด ตะกุกตะกักตลอด เรื่อง

ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์บรรยายคุณภาพการเขียนภาษาอังกฤษ

ระดับ	ประเด็น ที่เขียน	การใช้ คำศัพท์	การใช้สำนวน	การใช้ประโยค	การลำดับเนื้อหา
4	ตรงประเด็น	ถูกต้องทุกคำ	ถูกต้องทั้งหมด	ถูกต้องทุก ประโยค	เป็นลำดับตาม เหตุการณ์ หรือ เป็นเหตุเป็นผล
3	ตรงประเด็นส่วน ใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 แห่ง	ถูกต้องส่วน ใหญ่ ผิดไม่ เกิน 5 คำ	ถูกต้องส่วน ใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 สำนวน	ถูกต้องส่วน ใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 ประโยค	ลำดับเนื้อหา ถูกต้องส่วนใหญ่ ผิดไม่เกิน 5 แห่ง
2	ไม่ตรงประเด็น เกิน 5 แห่ง	ไม่ถูกต้อง เกิน 5 แห่ง	ไม่ถูกต้องเกิน 5 สำนวน	ไม่ถูกต้องเกิน 5 ประโยค	ไม่เป็นลำดับเกิน 5 แห่ง
1	ไม่ตรงประเด็น ทั้งเรื่อง	ไม่ถูกต้องทุกคำ	ไม่ถูกต้อง ทั้งหมด	ไม่ถูกต้อง ทั้งหมด	ไม่เป็นลำดับทั้ง เรื่อง
0	ไม่เขียน	ไม่เขียน	ไม่เขียน	ไม่เขียน	ไม่เขียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2545. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2545. **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2546. **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- นิรมล ศตวุฒิ. 2548. **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิรมล ศตวุฒิ. 2549. **หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ตอนที่ 2: หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันและการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543. **เกณฑ์การประเมิน**. เอกสารอัดสำเนา. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Armstrong, David G. 2003. **Curriculum Today**. Upper Saddle River N.J.: Merrill Prentice Hall.
- Harris, David P. 1969. **Testing English as a Second Language**. New York: McGraw-Hill Book Company.

ภาคผนวก

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๔๔

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ความนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ใช้อยู่ คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการ ได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า ๑๐ ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น

๒. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์

๓. การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดให้บุคคล มีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และ

มีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน ๘ ปี

ด้วยวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืน เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษา ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่กับการทำงาน กระทรวงศึกษาธิการโดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาลมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยึดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม ๑๒ ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ ๓ ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลัก ผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคม อย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้ เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิด การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกกระบวนการศึกษา

อนึ่ง เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษา ต้องมีการประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ยังจำเป็นต้องสนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้กระทรวง ศึกษาธิการจะได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระต่าง ๆ แนวทางการวัด และประเมินผล การจัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา การวิจัยในสถานศึกษาและการใช้กระบวนการ วิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

๑. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
๒. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
๓. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
๔. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
๕. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคณาจารย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
๒. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
๓. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์
๔. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
๕. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
๖. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
๗. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๘. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาลิ่งแวดล้อม
๙. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

๑. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น ๔ ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

๒. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น ๘ กลุ่ม ดังนี้

๒.๑ ภาษาไทย

๒.๒ คณิตศาสตร์

๒.๓ วิทยาศาสตร์

๒.๔ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๒.๕ สุขศึกษาและพลศึกษา

๒.๖ ศิลปะ

๒.๗ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

๒.๘ ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลุ่ทศในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๓.๑ กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

๓.๒ กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

๔. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๔.๑ มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔.๒ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

๕. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓	มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๘๐๐-๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔-๕ ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖	มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๘๐๐-๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๔-๕ ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓	มีเวลาเรียนประมาณปีละ ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ๕-๖ ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖	มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ ๑ (ป.๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๒ (ป.๔-๖)	ช่วงชั้นที่ ๓ (ม.๑-๓)	ช่วงชั้นที่ ๔ (ม.๔-๖)
	← การศึกษาภาคบังคับ →			
	← การศึกษาระดับพื้นฐาน →			
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม				
ภาษาไทย	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	●	●	●	●
สุขศึกษาและพลศึกษา	■	■	■	■
ศิลปะ	■	■	■	■
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	■	■	■	■
ภาษาต่างประเทศ	■	■	■	■
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ ๘๐๐-๑,๐๐๐ ชม.	ประมาณปีละ ๘๐๐-๑,๐๐๐ ชม.	ประมาณปีละ ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ ชม.	ไม่น้อยกว่าปีละ ๑,๒๐๐ ชม.

หมายเหตุ

- สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา
- สาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน
- ▲ กิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้นอกจากสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม และการพัฒนาตนตามศักยภาพ

ทั้งนี้สถานศึกษาอาจจัดเวลาเรียนและกลุ่มสาระต่าง ๆ ได้ตามสภาพกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับการศึกษานอกระบบ สามารถจัดเวลาเรียนและช่วงชั้นได้ตามระดับการศึกษา

การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ในส่วนของจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้าง ๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบ ๑๒ ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกอัครกษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้รายวิชาใหม่ ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก ๘ กลุ่มในช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ และช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชานั้น ๆ ด้วย สำหรับช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ นั้น ยังไม่ควรให้เลือกเรียนรายวิชาที่เข้มข้น ควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง ๘ กลุ่มในทุกช่วงชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จัดเป็นหน่วยกิตดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ และ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ และปีที่ ๔-๖ การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิตเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้อันตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

การจัดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละชั้นปี ทั้งการจัดเวลาเรียน ในสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ ๔-๕ ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่น ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้นการฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ ๕๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ ๔-๕ ชั่วโมง การจัดเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทย และคณิตศาสตร์อาจใช้เวลาลดลง เหลือประมาณร้อยละ ๔๐ ของเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้น สำหรับการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แม้เวลาเรียนจะลดลง ยังคงต้องฝึกฝน ทบทวนอยู่เป็นประจำ เพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษา จะมีเวลาอย่างเพียงพอให้เด็กมีโอกาสนอกเรียน ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่าง ๆ

โดยต้องจัดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประมาณร้อยละ ๒๐ ส่วนเวลาที่เหลือ สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณวันละ ๕-๖ ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียน สำหรับ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง ๘ กลุ่ม ควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ ควรจัดรายวิชาอาชีพหรือโครงการอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คือน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ ๔๐ ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา ๑ หน่วยกิต และมีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้ เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจ หรือที่มีความยากในระดับสูงขึ้นไป เช่น แคลคูลัสในคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ชั้นสูง สำหรับผู้ที่เรียนกลุ่มสาระนี้ได้ดีเป็นพิเศษ นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถปรับรูปแบบการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในบางกลุ่มสาระ เช่น ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งยังจำเป็นต้องเรียนอยู่อย่างจัดเป็นรายวิชาสั้น ๆ หรือรายวิชาเดี่ยว หรือรวมกันในลักษณะบูรณาการ เมื่อสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ระบุไว้แล้วก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงขึ้นไปได้เช่นเดียวกัน

การจัดเวลาเรียนดังกล่าวข้างต้นเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในระบบสถานศึกษา ส่วนการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นให้พิจารณายืดหยุ่นเวลาเรียนตามสถานการณ์และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาบางประเภทที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาทางด้านศาสนา นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ การศึกษาสำหรับผู้บกพร่องในด้านต่าง ๆ ผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษานอกระบบและการศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัวและองค์กรต่าง ๆ การจัดการศึกษาเหล่านี้สามารถปรับใช้มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาษาไทย

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ ๕ : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คณิตศาสตร์

สาระที่ ๑ : จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค ๑.๑ : เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

มาตรฐาน ค ๑.๒ : เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และสามารถใช้ในการดำเนินการในการแก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ค ๑.๓ : ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ค ๑.๔ : เข้าใจในระบบจำนวนและสามารถนำสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้ได้

สาระที่ ๒ : การวัด

มาตรฐาน ค ๒.๑ : เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด

มาตรฐาน ค ๒.๒ : วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัดได้

มาตรฐาน ค ๒.๓ : แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดได้

สาระที่ ๓ : เรขาคณิต

มาตรฐาน ค ๓.๑ : อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติได้

มาตรฐาน ค ๓.๒ : ใช้การนี้ภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหาได้

สาระที่ ๔ : พีชคณิต

มาตรฐาน ค ๔.๑ : อธิบายและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชันต่าง ๆ ได้

มาตรฐาน ค ๔.๒ : ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ แทนสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหาได้

สาระที่ ๕ : การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค ๕.๑ : เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

มาตรฐาน ค ๕.๒ : ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค ๕.๓ : ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

สาระที่ ๖ : ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค ๖.๑ : มีความสามารถในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค ๖.๒ : มีความสามารถในการให้เหตุผล

- มาตรฐาน ค ๖.๓ : มีความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และ การนำเสนอ
- มาตรฐาน ค ๖.๔ : มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยง คณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ ได้
- มาตรฐาน ค ๖.๕ : มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

วิทยาศาสตร์

สาระที่ ๑ : สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

- มาตรฐาน ว ๑.๑ : เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของ ระบบต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหา ความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเอง และดูแลสิ่งมีชีวิต
- มาตรฐาน ว ๑.๒ : เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยี ชีวภาพที่มีผลต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๒ : ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

- มาตรฐาน ว ๒.๑ : เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการ สืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์
- มาตรฐาน ว ๒.๒ : เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับ ท้องถิ่น ประเทศ และโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สาระที่ ๓ : สารและสมบัติของสาร

- มาตรฐาน ว ๓.๑ : เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้างและ แรงแย้มเห็นขวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และ จิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว ๓.๒ : เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลาย การเกิดปฏิกิริยาเคมี มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๔ : แรงและการเคลื่อนที่

มาตรฐาน ว ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงโน้มถ่วง และแรงนิวเคลียร์ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม

มาตรฐาน ว ๔.๒ : เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุในธรรมชาติ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๕ : พลังงาน

มาตรฐาน ว ๕.๑ : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๖ : กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน ว ๖.๑ : เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และสัณฐานของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ ๗ : ดาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐาน ว ๗.๑ : เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะและกาแล็กซี ปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะ และผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว ๗.๒ : เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศที่นำมาใช้ในการสำรวจอวกาศและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเกษตรและการสื่อสาร สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

สาระที่ ๘ : ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว ๘.๑ : ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้อข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ ๑ : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส ๑.๑ : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส ๑.๒ : ยึดมั่นในศีลธรรม การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส ๑.๓ : ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ ๒ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส ๒.๑ : ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๒.๒ : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ : เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส ๓.๑ : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส ๓.๒ : เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ : ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผลมาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส ๔.๒ : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส ๔.๓ : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ : ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส ๕.๑ : เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งที่ปรากฏในระวางที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้ และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส ๕.๒ : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคัวัฒนธรรมและมีจิตสำนึก อนุรักษ์ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ ๑ : การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ ๑.๑ : เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ ๒ : ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ ๒.๑ : เข้าใจและเห็นคุณค่าของชีวิต ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ ๓ : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ ๓.๑ : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ ๓.๒ : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ ๔ : การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ ๔.๑ : เห็นคุณค่า และมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ ๕ : ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ ๕.๑ : ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

ศิลปะ

สาระที่ ๑ : ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๑ : สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิด ต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๑.๒ : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ ๒ : ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๑ : เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๒.๒ : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาระที่ ๓ : นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ ๓.๑ : เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๓.๒ : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ ๑ : การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑ : เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว ที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ

มาตรฐาน ง ๑.๒ : มีทักษะ กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหา ความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่องาน

สาระที่ ๒ : การอาชีพ

มาตรฐาน ง ๒.๑ : เข้าใจ มีทักษะ มีประสบการณ์ในงานอาชีพสุจริต มีคุณธรรม มีเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพ และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต

สาระที่ ๓ : การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง ๓.๑ : เข้าใจธรรมชาติและกระบวนการของเทคโนโลยี ใช้ความรู้ ภูมิปัญญา จินตนาการ และความคิดอย่างมีระบบในการออกแบบ สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ เชิงกลยุทธ์ ตามกระบวนการเทคโนโลยี สามารถตัดสินใจ เลือกใช้เทคโนโลยี ในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม โลกของงานและอาชีพ

สาระที่ ๔ : เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐาน ง ๔.๑ : เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น ข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานและอาชีพอย่างมี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ ๕ : เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

มาตรฐาน ง ๕.๑ : ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน การผลิต การออกแบบ การแก้ปัญหา การสร้างงาน การสร้างอาชีพสุจริตอย่างมีความเข้าใจ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และ มีความคิดสร้างสรรค์

ภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของ สถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาประกอบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

สาระที่ ๑ : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต ๑.๑ : เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต ๑.๒ : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น แสดงความรู้สึกโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต ๑.๓ : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

สาระที่ ๒ : ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต ๒.๑ : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต ๒.๒ : เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ ๓ : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต ๓.๑ : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ ๔ : ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต ๔.๑ : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต ๔.๒ : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มจะกำหนดไว้ในเอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ โดยนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับขอบข่ายกลุ่ม สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นในแต่ละกลุ่มสาระดังเอกสารแนบท้าย

การจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครู ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม ฉะนั้นสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วย

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

๑. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่อง สิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

๒. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอนโดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องเงา ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงาในช่วงเวลาต่าง ๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่าง ๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

๓. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้ นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องวันสิ่งแวดล้อมของชาติ ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครู ผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้จัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

๔. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครู ผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่าง ๆ ที่ ครู ผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครู ผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

แนวการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ การจัดการเรียนรู้ต้องสนองตอบต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละคาบเวลาเรียนนั้นไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะพื้นฐานการติดต่อสื่อสารในการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ การจัดการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับช่วงชั้นที่ ๑ แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงานแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการ ทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ

สำหรับการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ยืดหยุ่นวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการของท้องถิ่น

สื่อการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียน และผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหา สาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถ ยืมได้จากศูนย์สื่อ หรือห้องสมุดของสถานศึกษา

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไป อย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

๑. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
๒. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน

๓. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน

๔. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมหลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

๕. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมิน สื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ นั้นอย่างสม่ำเสมอ

๖. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษา และในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๗. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

๘. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และ การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียนคือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยม อันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่/เพียงใด ดังนั้นการวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้

ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจาก
โครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือตัวผู้เรียน
ผู้สอนและพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหา
ข้อมูลเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียน
จะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครู ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน
แต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน

สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
สถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า
ด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้นสถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง
พัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผล
การประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้
ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการ
ประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

การประเมินคุณภาพระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้าย
ของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่
ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และ
กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน
จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาประมาณ ๑๒ ปี ผู้เรียน
สามารถจบการศึกษาได้ ๒ ช่วง คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ถือว่า จบการศึกษาภาคบังคับ และ
จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งถือว่า จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้นตามเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๑, ๒ และ ๓ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ (จบการศึกษาภาคบังคับ)

๑. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๓. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๔. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ (จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

๑. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่ม และได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนด และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๓. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๔. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เอกสารหลักฐานการศึกษา

สถานศึกษาต้องพิจารณาจัดทำเอกสารประเมินผลการเรียนเพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนตามที่เหมาะสม เช่น เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในรายวิชาต่าง ๆ แบบรายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นรายบุคคล ระเบียบสะสมแสดงผลงานการด้านต่าง ๆ และแบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

ทั้งนี้จะมีการกำหนดเอกสารหลักฐานการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจที่ตรงกัน และการส่งต่อ ได้แก่ เอกสารแสดงผลการเรียนรู้ เอกสารแสดงวุฒิการศึกษา แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจะกำหนดแนวทางการดำเนินงานในรายละเอียดต่อไป

การเทียบโอนผลการเรียน

ให้สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ และหรือจากการประกอบอาชีพมาเทียบโอนเป็น

ผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การพิจารณาการเทียบโอน สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

๒. พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง การทดสอบการสัมภาษณ์ ฯลฯ

๓. พิจารณาจากความสามารถ และการปฏิบัติได้จริง

ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การพัฒนาศักยภาพครู

การพัฒนาศักยภาพครูถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ โดย ศึกษาวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ของสถานศึกษาว่ามีจุดอ่อน จุดแข็งอย่างไร รวมทั้งระบบการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การวิเคราะห์ครูผู้สอนในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจนเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการ พัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง การกำหนดให้ครูจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม การมีครูพี่เลี้ยง ครูทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ครูแนะแนว ทั้งหมดเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องพัฒนา สร้างสรรค์ให้เป็นระบบ โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนที่มีประสิทธิภาพ พร้อมด้วยนวัตกรรมที่หลากหลาย ผู้เรียนมีระบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีผู้เรียนเป็นผู้ช่วยครู เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาศักยภาพครู ให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของครูแกนนำ ครูต้นแบบ และสถาบันการศึกษาชั้นสูง เช่น คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของสถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัย รวมทั้งชมรมวิชาชีพ ซึ่งจะ ช่วยพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์กำหนดคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่ต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้บริหาร สถานศึกษา ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญ

การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

๑. หลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ สถานศึกษาจึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษา

แต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

๒. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วัด หน่วยงานและสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสองประการ ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้งสองประการนี้ให้แนวทางที่สำคัญ ซึ่งสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรภายในบริบทและแนวทางนั้น ๆ ดังนี้

๒.๑ หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้เปรียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด มีความรู้สูงสุดสำหรับผู้เรียนทุกคน ควรสร้างความเข้มแข็ง ความสนใจ และประสบการณ์ให้ผู้เรียนและพัฒนาความมั่นใจ ให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมมือกัน ควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีสื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

๒.๒ หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม และโดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกแหว่งถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ว่ามีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียนและช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรมขึ้น มีความเสมอภาค ควรพัฒนาความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกัน ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล และเป็นอิสระและเข้าใจในความรับผิดชอบ

๓. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ และเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของการศึกษา ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอนและประเมินกระบวนการสอนของตน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุง ให้เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา สถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

๓.๑ กำหนดวิสัยทัศน์

สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมองอนาคตว่า โลกและสังคมรอบ ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และสถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ซึ่งทำได้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียน ภาครัฐกิจ ภาครัฐในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา แสดงความประสงค์อันสูงส่งหรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียน ที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญ ๆ ของสถานศึกษา พร้อมด้วย เป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการและการติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงาน แจ้งสาธารณชน และส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานที่เหมาะสมตามหลักสูตรของสถานศึกษา และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติที่กำหนดไว้

กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ โดยอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมนี้ เป็นกระบวนการที่มีพลังผลักดันให้แผนกลยุทธ์ที่สถานศึกษาสร้างขึ้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางก่อให้เกิดเจตคติในทางที่สร้างสรรค์ดีงามแก่สังคมของสถานศึกษา มีระบบและหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอย่างเป็นเครือข่าย เทียบพร้อม เช่น ระบบคุณภาพระบบหลักสูตร สารการเรียนรู้ การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การติดตามการรายงานฐานข้อมูลการเรียนรู้ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีระบบสนับสนุนครูอาจารย์ เป็นต้น กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ด้วยวิธีดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการกำหนดสาระการเรียนรู้หรือหัวข้อเรื่อง ในท้องถิ่นสนองตอบความต้องการของชุมชน

๓.๒ การจัดหลักสูตรสถานศึกษา

จากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้น ให้เป็นรายปีหรือรายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคน คือ ครูผู้สอน และครูสนับสนุน ได้นำไปออกแบบการเรียนการสอน การบูรณาการโครงการร่วม เวลาเรียน การมอบหมายงาน/โครงการเพิ่มผลงานหรือการบ้าน ที่มีการวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมภาระงาน การจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

๓.๓ การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค

สถานศึกษานำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระต่าง ๆ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ และกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นรายปีหรือรายภาค ทั้งนี้ต้องพยายามกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณากำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งการพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และสามารถกำหนดในลักษณะผสมผสานบูรณาการ จัดเป็นชุดการเรียนรู้แบบยึดหัวข้อเรื่อง หรือ จัดเป็นโครงการได้

๓.๔ การออกแบบการเรียนรู้การสอน

จากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องมอบหมายให้ผู้สอนทุกคนออกแบบการเรียนรู้การสอน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนควรจะสามารถทำอะไรได้ เช่น ช่วงชั้นที่ ๑ ซึ่งมีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, ๒ และ ๓ นั้น ผู้เรียนจะเรียนรู้สาระเรื่องที่กำหนดได้ในระดับใด ยกตัวอย่างวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีสาระที่ ๑ : จำนวนและการดำเนินการ และมีมาตรฐาน ค ๑.๑ : เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง ผู้เรียนในช่วงชั้นนี้สามารถทำอะไรได้ เช่น ในช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้ข้อหนึ่งว่า มีความคิดรวบยอดและความรู้สึกเชิงจำนวนเกี่ยวกับจำนวนนับและศูนย์ และผู้เรียนในช่วงชั้นนี้จะมีความสามารถอย่างไร เช่น ผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สามารถนับได้ ๑ ถึง ๑๐๐ และมากกว่า เป็นต้น และออกแบบการเรียนรู้จะต้องให้ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์และสังคม

๓.๕ การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ๘ ปี นั้น สถานศึกษาต้องตระหนักถึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการสอนที่ยึดหัวข้อเรื่องจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หรือสังคมศึกษาเป็นหลักตามความเหมาะสมของท้องถิ่น บูรณาการการเรียนรู้ด้วยกลุ่มสาระต่าง ๆ เข้ากับหัวข้อเรื่องที่เรียนอย่างสมดุล ควรกำหนดจำนวนเวลาเรียนสำหรับสาระการเรียนรู้รายปีดังนี้

ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ และช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ควรกำหนดจำนวนเวลาสำหรับการเรียนตามสาระการเรียนรู้รายปี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการสอนเพื่อเน้นทักษะพื้นฐาน เช่น การอ่าน การเขียน การคิดเลข และการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ ๑ ซึ่งจะต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุกเพลิดเพลิน ซึ่งในแต่ละคาบเวลาไม่ควรใช้เวลายาวเกินความสนใจของผู้เรียน นอกจากผู้สอนจะจัดให้เป็นกิจกรรม เช่น การฝึกให้เขียนหนังสือเป็นเล่ม เป็นต้น

การเรียนรู้การสอนควรดำเนินไปตามความสนใจของผู้เรียนในช่วงชั้นที่ ๑ ผู้สอนควรเข้าใจจิตวิทยาการสอนเด็กเล็กอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้ผสมกลมกลืนตอบสนองต่อชีวิตที่อยากรู้อยากเห็นของเด็กโดยเฉพาะ แต่ต้องไม่ลืมนุ่งเน้นทักษะพื้นฐานดังกล่าว สำหรับในช่วงชั้นที่ ๒ ผู้เรียนซึ่งได้ผ่านการเรียนการเล่นเป็นกลุ่มมาแล้ว

ในช่วงชั้นนี้จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเริ่มทำงานเป็นทีม การสอนตามหัวข้อเรื่องจึงเป็นเรื่องสำคัญ หัวข้อเรื่องขนาดใหญ่สามารถจัดทำเป็นหัวข้อย่อย ทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบไปศึกษาค้นคว้าตาม หัวข้อย่อยเหล่านี้ เป็นการสร้างความรู้ของตนเองและใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับการเรียนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และนำผลงานมาแสดง ทำให้ผู้เรียนทุกคน ได้เรียนรู้ผลงานของกันและกันในรูปแบบเพิ่มสะสมผลงาน

การเรียนในช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษา ภาคบังคับ เป็นการเรียนที่มุ่งพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษานอกจากจะทบทวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่กำหนดไว้แล้ว จะต้องจัดการเรียนแบบบูรณาการเป็นโครงการมากขึ้น เป็นการเริ่มทำให้ ผู้เรียนได้เข้าใจการศึกษาสู่โลกของการทำงานตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม นวัตกรรมด้านการสอนและประสบการณ์ในการทำงานด้านต่าง ๆ แม้การเรียนภาษาก็สามารถ เป็นช่องทางสู่โลกของการทำงานได้ และต้องชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบว่าสังคมในอนาคตจะต้องอยู่ บนรากฐานของความรู้ สถานศึกษาจึงต้องจัดบรรยากาศให้อยู่ในสภาพแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ เป็นตัวอย่างแก่สังคม และควรจัดรายวิชาหรือ โครงการที่สนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียน เพิ่มขึ้นด้วย

การเรียนในช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมตัวให้ผู้เรียนมีความพร้อมในด้านการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นหรือการประกอบอาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งส่งเสริม ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนในลักษณะรายวิชาหรือ โครงการ

๓.๖ แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินไปด้วยดีบรรลุตามที่คาดหวัง จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๓.๖.๑ การจัดทำสาระของหลักสูตร

๑) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จาก มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ที่ระบุนถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้น หลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปีหรือภาค นั้น

การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของสาระการเรียนรู้ของรายวิชาที่มีความเข้มข้น (Honour Course) ให้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับรายวิชา ที่จะจัด

๒) กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ ๑) ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและของชุมชน

๓) กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาค ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐานและสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้นดังนี้

- ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ช่วงชั้นที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ และช่วงชั้นที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปีและกำหนดจำนวนเวลาเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

- ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคและกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดจำนวนหน่วยกิต ของสาระการเรียนรู้รายภาค สำหรับช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ ๔๐ ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพหรือโปรแกรมเฉพาะทางอื่น ๆ ใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้อย่างน้อย ๔๐-๖๐ ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม และใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

๔) จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามข้อ ๑) ๒) และ ๓) มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ

สำหรับชื่อรายวิชามีแนวทางในการกำหนดดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ ให้ใช้ตามชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

๕) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หน่วยย่อยๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคของทุกรายวิชา

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการ เรียนรู้หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่องตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติโครงงานอย่างน้อย ๑ โครงงาน

บ) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชา รายปี หรือรายภาคและหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำ กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

๓.๖.๒ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงงาน องค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

๒) จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

๓) จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

๔) จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและส่วนรวม

๕) การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็น เกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

๓.๖.๓ การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็น เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษาจะกำหนดเป็นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์นั้น สามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน เพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา ครูผู้สอนต้องจัดให้มีการวัดและ ประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวิจิจัย เพื่อ การปรับปรุงพัฒนาและการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี/รายภาค

ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน สถานศึกษาจะได้นำไปกำหนดแผนกลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

แนวทางการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

๓.๖.๔ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหาหรือพัฒนาการดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปผลการแก้ปัญหาหรือพัฒนา และการรายงานผลการเรียนรู้ และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญในการให้ทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคม มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการศึกษา ลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ดังนั้นเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นกลไกหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวง ตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ และสถานศึกษา ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับ และทุกอาชีพ ในการกำหนดดูแลและประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันพัฒนาคุณภาพต่อไป

เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพอย่างแท้จริง ต้องมีการประเมินผลการจัดการศึกษา ทั้งระดับชาติ เขตพื้นที่ และสถานศึกษา